

“Ἐγὼ εἶμι
ἡ ὁδὸς
καὶ ἡ ἀλήθεια
καὶ ἡ ζωή,,
(Ἰωάν. ιθ' 6)

“Τὰ ρήματα,
ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν,
ἀνεῦμά ἐστι
καὶ ζωὴ ἐστι,,
(Ἰωάν. Γ' 63)

ΟΡΘΟΔΟΞΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἰδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΑΙΟΠΟΥΛΟΣ † 1929

Ἔτος 112ον | Μάιος 2022 | 4367

ΣΤΗ ΣΤΟΡΓΗ ΤΟΥ ΘΕΟΥ

Ποτέ ἄλλοτε δὲν εἶχαν τόση ἐπικαιρότητα τὰ λόγια τοῦ Πασκάλ: «Οἱ ἄνθρωποι μὴ μπορῶντας νὰ θεραπεύσουν τὸν θάνατο, προσπαθοῦν νὰ μὴ τὸν σκέπτονται». Εἶναι μιὰ πραγματικότητα. Γιὰ τὸν σύγχρονο ἄνθρωπο ὁ θάνατος ἔχει γίνει ἓνα ταμποῦ. Τὸν φοβάται. Τὸν τρέμει. Δὲν θέλει κἄν νὰ τὸν σκέπτεται. Καὶ ἀρέσκεται νὰ ξεγελάει τὸν ἑαυτό του μὲ ψευδαισθήσεις καὶ αὐταπάτες. Σήμερα ὁ θάνατος κηρύσσεται σὲ ἄγνοια. Ἡ μᾶλλον οἱ ἄνθρωποι αὐτοκαταδικάζονται σὲ ἄγνοια τοῦ θανάτου.

Ἔτσι ἐξηγοῦνται καὶ τὰ σχέδια μερικῶν ποῦ ὀνειρεύονται μιὰ ἀτέλειωτη ζωὴ κάτω ἐδῶ στὴ γῆ, ὅπου ὁ θάνατος δὲν θὰ ἔχει πιά καμιά θέση. Σχεδιάζουν μιὰ ζωὴ μὲ τὴ βοήθεια τῆς χημείας ποῦ δὲν θὰ γνωρίζει γεράματα. Φαντάζονται, πὼς μὲ τὴν πρόοδο τῆς ψυχικῆς θὰ πετύχουν τὴ διατήρηση τοῦ σώματος σὲ χαμηλὴ θερμοκρασία καὶ τὴν ἐπάνοδο στὴ ζωὴ πολὺ ἀργότερα μὲ τὴ βαθμιαία ἀπόψυξη. Καὶ ἡ χειρουργικὴ μὲ τὴς μεταμοσχεύσεις δὲν θὰ κάνει καὶ αὐτὴ τὰ θαύματά της γιὰ τὴν ἀτέλειωτη παράταση τῆς ζωῆς;

Ἄδιδραμα. Χίμαιρες ποῦ συντρίβονται πάνω στὴ σκληρὴ καθημερινὴ πραγματικότητα. Ἐνα εἶναι τὸ ἀδιαμφισβήτητο γεγονός: Ὁ ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ νὰ ἀποφύγει τὸν θάνατο. Τὸ πρόβλημα ὑπάρχει καὶ ὅλους τοὺς ἀπασχολεῖ. Ἄν ὑπάρχει μιὰ διαφορὰ δὲν εἶναι στὸ πρόβλημα, ἀλλὰ στὴν ἀντιμετώπισή του, στὴ λύση του. Ὅλοι τὸ θέτουν. Πὼς ὁμως;

Θὰ δεῖς τὴ ζωὴ καὶ τὸν θάνατο μὲ τὸ κοντόφθαλμο μάτι τῆς ἀπιστίας; Φτωχὴ τότε ἡ ζωὴ σου, χωρὶς ὑψηλὴς προοπτικὴς. Θὰ ἀτενίσσεις τὴ ζωὴ μὲ τὸ πρῶμα τῆς αἰωνιότητος; Φωτεινὸς οἱ διαστάσεις ποῦ θὰ πάρει. Ἡ ζωὴ τότε δὲν εἶναι ἡ ζωὴ τοῦ ἐρπετοῦ, γιὰ νὰ συνθλιβεῖ ἀργὰ ἢ γρήγορα κάτω ἀπὸ τὸ βαρὺ πέλμα τοῦ πανδαμάτορα χρόνου. Εἶναι ἡ ζωὴ τοῦ οὐρανοδρόμου ἀετοῦ ποῦ καίρεται τὴς φωτοπλημμυριστὲς κορυφὲς τῆς πίστεως. Πιστεύεις στὴν αἰωνιότητα καὶ στὴν ἀνάσταση τοῦ Σωτῆρα Χριστοῦ; Ὁλόκληρη ἡ ζωὴ σου μεταμορφώνεται. Τὸ καθετὶ παίρνει ἄλλο νόημα, πλημμυρίζεται ἀπὸ χαρὰ. Ἡ ταραχὴ, ἡ ἀγωνία, τὸ ἄγχος φυγαδεύονται.

Καὶ ὅλα αὐτὰ δὲν εἶναι θεωρίες. Τὰ ἔζησαν καὶ τὰ ζοῦν ὅσοι ἐμπνέονται ἀπὸ τὸν ἀναστάντα Κύριο. Πιστεύουν στὴ ζωὴ μετὰ τὸν θάνατο, γι' αὐτὸ καὶ χαίρουν. Αὐτὸ τὸ θαῦμα τῆς Ἀναστάσεως, τῆς ἐλπίδας καὶ τῆς χαρᾶς, ζοῦσαν σὲ κάθε στιγμή οἱ πιστοὶ τῆς πρωτοχριστιανικῆς Ἐκκλησίας. Μιὰ ματιὰ στὶς

κατακόμβες γεμίζει ὄχι ἀπὸ κατάθλιψη, ἀλλὰ ἀπὸ ὑπερκόσμια ἐλπίδα.

Οἱ κατακόμβες δὲν εἶναι τόπος πένθους. Οἱ πιστοὶ ἐκεῖ προπέμπουν ὄχι μὲ θρήνους. Κατευοδώνουν μὲ χαρμόσυνους ὕμνους. Ὅλα τὰ σύμβολα καὶ οἱ ἐπιγραφὲς ἐκεῖ, δὲν θρηνολογοῦν. Μακαρίζουν τοὺς «κεκοιμημένους ἐν Κυρίῳ». Ἐκεῖ βρίσκουμε ὄχι τὸ ἄγνωστο καὶ τὴν ἐξαφάνιση, ἀλλὰ τὸν φοῖνικα ποῦ ἀναγεννᾶται, τὴν ἄγκυρα τῆς ἐλπίδας, τὸ παγῶνι, τὸν Ἰωάνᾶ ποῦ βγαίνει ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ κήτους, καθετὶ ποῦ φανερώνει πίστη καὶ ἐλπίδα, ἀφθαρσία καὶ βεβαιότητα στὴν ἀθανασία τῆς ψυχῆς καὶ στὴν ἀνάσταση τοῦ σώματος.

Μὲ τὸν ἴδιο ἐλπιδοφόρο τρόπο ἀντιμετωπίζουν τὸν θάνατο καὶ σήμερα οἱ ἀληθινοὶ πιστοὶ. Κάνουν λόγο γιὰ «ἐκδημία» καὶ ὄχι γιὰ θάνατο, γιὰ ταξίδι καὶ ὄχι γιὰ ἐξαφάνιση, γιὰ ἀφανισμό. Ἡ πιστὴ οἰκογένεια δὲν μιλάει γιὰ θάνατο. Μὲ τὴν ψυχὴ γεμάτη ἐλπίδα κάνει λόγο γιὰ ἐπιστροφή στὸ σπῆτι τοῦ οὐράνιου Πατέρα. Ὑστερα ἀπὸ τὴν γίνην περιπλάνηση, βλέπουν ἐπιστροφή. Καὶ ἡ ἐπιστροφή αὐτὴ εἶναι ἀφορμὴ χαρᾶς. Δὲν γίνεται λόγος γιὰ «βαρὺ πένθος». Γίνεται λόγος γιὰ πιστοὺς ποῦ ἄφησαν τὸν κόσμο αὐτὸ «γιὰ νὰ εἰσέλθουν στὴ στοργὴ τοῦ Θεοῦ». Πὼς, λοιπόν, εἶναι δυνατόν νὰ θρηνολογοῦμε γιὰ κάποιον ποῦ δὲν φεύγει γιὰ τὸ ἄγνωστο οὔτε γιὰ τὴν ἐξαφάνιση, ἀλλὰ γιὰ νὰ βρεθεῖ στὴν στοργικὴ ἀγκαλιὰ τοῦ Πατέρα;

Αὐτὸ τὸ μήνυμα μᾶς φέρνει ἡ λαμπροφώρος ἀνάσταση τοῦ Σωτῆρα Χριστοῦ. «Θανάτιον ἐορτάζομεν νέκρωσιν». Μήνυμα νίκης καὶ θριάμβου. Χαρᾶς καὶ ἐλπίδας. Ἡ ἀνάσταση τοῦ Χριστοῦ ἐγκαινίασε μιὰ νέα ἐποχὴ, τῆς χάριτος καὶ τῆς χαρᾶς. Ἡ κάθε ἡμέρα ποῦ κυλᾶ δὲν μᾶς φέρνει πὸν κοντὰ στὴν ἡμέρα τοῦ θανάτου, ἀλλὰ τῆς ζωῆς τῆς αἰωνίου. Ὁ χρόνος ποῦ περνᾶ ροκανίζει τὴ γίνην ὑπαρξή μας, ὅπως ἡ κάμπια τὸ κουκούλι, γιὰ νὰ φανεῖ ἡ χρυσόφτερη χρυσαλλίδα.

Πιστεύεις στὴν αἰωνιότητα καὶ στὴν ἀνάσταση τοῦ Σωτῆρα Χριστοῦ; Ὁλόκληρη ἡ ζωὴ σου μεταμορφώνεται. Τὸ καθετὶ παίρνει ἄλλο νόημα, πλημμυρίζεται ἀπὸ χαρὰ. Ἡ ταραχὴ, ἡ ἀγωνία, τὸ ἄγχος φυγαδεύονται.

Οί μεθοδεῖες τοῦ Σατανᾶ

Πράγματι τὸ κακὸ παράγινε. Τὸ σῆμα κινδύνου ἔρχεται ἀπὸ παντοῦ. Ὅλοι πιά τὸ διαπιστώνουν. Ἡ δημοτικότητα τοῦ Σατανᾶ ἔχει ξεπεράσει κάθε προηγούμενο. Ποτὲ ἄλλοτε δὲν ἔκανε τόσο ζωντανὴ τὴν παρουσία του. Ὁ Σατανᾶς πανταχοῦ παρών. Ἡ λατρεία του ἔχει ἐξαπλωθεῖ παντοῦ: Σατανολατρία, δαιμονοκαταληψία, τελετὲς μαύρης μαγείας, πνευματισμός, μουσικὰ συγκροτήματα κάτω ἀπὸ τὴν ἔμπνευσή του, πολιτικὰ καὶ ἔμπορικὰ κυκλώματα, οἰκονομικὰ τράστ βρώμικου χρήματος, μαφίες γιὰ τὴ διακίνηση ναρκωτικῶν κ.ἄ.

Τὸ ἀνψυχτικὸ εἶναι ὅτι τὶς τελευταῖες δεκαετίες ἡ λατρεία τοῦ Σατανᾶ ἔχει ἐπιστρέψει δριμύτερη στὴν Εὐρώπη. Οἱ κατακτήσεις τῆς εἶναι ἐντυπωσιακὲς μεταξὺ τῶν νέων. Οἱ τελετουργικὲς θυσίες, τὰ ὄργια καὶ τὰ ἐγκλήματα στὸν βωμὸ τοῦ Ἑωσφόρου πληθαίνουν ἐπικίνδυνα. Ὁ Γάλλος ἱερέας Φρόκ γράφει, πὼς πρόκειται γιὰ «μια νεολαία ἀποπροσανατολισμένη, ποὺ ἀναζητεῖ νὰ πιστέψει σὲ κάτι ἱερό».

* * *

Ὅταν ἐμπιστευόμαστε τελείως στὸν Θεό, τότε ὅλες οἱ μηχανοραφίες τοῦ Σατανᾶ θὰ διαλύονται σὰν ἴστος ἀράχνης. Ὁ Θεὸς θὰ μᾶς στηρίζει στὸν ἀγώνα μας. Καὶ ὁποῖος στηρίχθηκε στὴν πανίσχυρη βοήθεια τοῦ Χριστοῦ δὲν διαψεύσθηκε.

Θὰ ἦταν ὅμως λάθος νὰ μείνουμε μόνο στὶς διαπιστώσεις. Τὰ τεχνάσματα καὶ οἱ κακουργίες τοῦ Σατανᾶ ἦταν καὶ εἶναι γνωστά. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος κάνει λόγο γιὰ τὶς «**μεθοδεῖες**» του. Ἡ Ἁγία Γραφή μᾶς τὸν παρουσιάζει ἄλλοτε σὰν φίδι, γιὰ νὰ δείξει τὸ

δολερὸ καὶ ὑπουλο. Καὶ ἄλλοτε σὰν λιοντάρι ποὺ βρυχᾶται, γιὰ νὰ ἐπισημάνει τὸ ὀρμητικὸ καὶ θηριώδες του. Ἰσχυρὸς ὁ Σατανᾶς; Ναί, ἀλλὰ μόνο γιὰ τοὺς μακρὰν τοῦ Χριστοῦ. Γιατὶ ἀπὸ τὴ στιγμή ποὺ ὁ Χριστὸς ἦλθε στὸν κόσμος, συνέτριψε τὸ κράτος τοῦ Διαβόλου. Εἶναι πιά δεμένος γράφει ἡ Ἀποκάλυψη (κ' 2-3). Ἡ δύναμή του εἶναι περιορισμένη. Δὲν ἔχει ἐξουσία πάνω στοὺς πιστοὺς. Ἀρκεῖ νὰ χρησιμοποιοῦν τὴ δύναμη, ποὺ τοὺς προσφέρει ὁ Κύριος. Ὁ Σατανᾶς ποὺ ἔδενε τοὺς ἀνθρώπους μὲ ποικίλους τρόπους, τώρα εἶναι ὁ ἴδιος δεμένος. Ἀνήμερος νὰ βλάψει τοὺς ἀνθρώπους. Λιοντάρι ἀλλὰ ξεδοντιασμένο. Φίδι ἀλλὰ χωρὶς κεντρί, χωρὶς δηλητήριο.

Ἀπὸ τότε ποὺ ἦλθε ὁ Χριστὸς στὴ γῆ «**ἵνα λύση τὰ ἔργα τοῦ Διαβόλου**» (Α' Ἰωάν. γ' 8), δὲν εἶναι πιά ἰσχυρὸς. Γιατὶ ὀνομάζεται ἔτσι σὲ μερικὲς περιπτώσεις; Ὅχι γιατί ἔχει τὴ δύναμη ἀπὸ τὸν ἑαυτό

του, ἀλλὰ γιατί ἐμεῖς τοῦ τὴ δίνουμε. Ἐμεῖς τὸν κάνομε δυνατό. Ἡ ἀμέλεια, ἡ ἀπροσεξία, ἡ ραθυμία μας τοῦ προσφέρει δύναμη καὶ δυνατότητες δράσεως. Τὴ δύναμή του τὴν ἀντλεῖ ἀπὸ τὴν ἁμαρτία. Καὶ ἐφ' ὅσον ἐμεῖς παραδινόμαστε στὴν ἁμαρτωλὴ ζωὴ, παραδινόμαστε καὶ στὸν Σατανᾶ. Αὐτὸ τονίζει καὶ ὁ Χρυσόστομος: Ὀνομάζει ὁ Χριστὸς ἰσχυρὸ τὸν ἄρχοντα τῶν δαιμονίων, «**οὐκ ἐπειδὴ τῆ φύσει τοιοῦτός ἐστί, μὴ γένοιτο! ἀλλὰ τὴν ἐμπροσθεν δηλῶν τυραννίδα, τὴν ἐκ τῆς ραθυμίας τῆς ἡμετέρας γεγεννημένην**». Ἡ κυριαρχία του, λοιπόν, ἡ νίκη του, δὲν προέρχονται ἀπὸ τὴ δική του δύναμη, ἀλλὰ ἀπὸ τὴ δική μας ραθυμία. Τὸ ὑπογραμμίζει ὁ Κύριός μας στοὺς μαθητὲς Του, στοὺς ἑβδομήκοντα, ὅταν γύρισαν χαρούμενοι ἀπὸ τὴν περιοδεία τους, γιατί καὶ τὰ δαιμόνια ὑποτάσσονταν σ' αὐτούς. Τί τοὺς λέει: «**Ἐθεώρουν τὸν σατανᾶν ὡς ἀστραπὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ πεσόντα**» (Λουκ. ι' 18).

Δηλαδὴ ἀπὸ τότε ποὺ ἄρχισα τὸ ἔργο μου ἐδῶ στὴ γῆ, ἔβλεπα τὸν Σατανᾶ νὰ πέφτει καὶ νὰ συντριβεται σὰν ἀστραπὴ ἀπὸ τὸ ὕψος τῆς ἐξουσίας του. Δὲν ἔπεσε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ. Ἀπὸ τὸν οὐρανὸ εἶχε πέσει πρὸ πολλοῦ καὶ δὲν ξανανέβηκε σ' αὐτόν. Ἐπεσε ὀριστικὰ ἀπὸ τὸν θρόνο του, τὸν θρόνο ποὺ εἶχε στίσει στὶς καρδιές. Καὶ ὁ Σατανᾶς εἶναι σὰν νὰ πέφτει ἀπὸ τὸν οὐρανὸ, κάθε φορὰ ποὺ πέφτει καὶ ἐκθρονίζεται ἀπὸ τὶς καρδιές τῶν ἀνθρώπων.

Καὶ συνεχίζει ὁ Κύριος: «**Ἴδου δίδωμι ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄφρων καὶ σκορπίων καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ, καὶ οὐδὲν ὑμᾶς οὐ μὴ ἀδικήση**» (Λουκ. ι' 19).

Σχολιάζει πάλι ὁ Χρυσόστομος: Σὲ σένα ὑποτάσσω καὶ δαίμονες ἀρκεῖ νὰ προσέχεις. Αὐτὸ σημαίνει τὸ νὰ πατάτε ἐπάνω σὲ φίδια καὶ σκορπιούς καὶ σὲ ὅλη τὴ δύναμη τοῦ Σατανᾶ. Δὲν εἶπε ἐξουσιάζετε, ὅπως εἶπε γιὰ τὰ θηρία. Ἀλλὰ πατάτε, γιατί θέλει νὰ μᾶς δείξει τὴν αὐξημένη δύναμη ποὺ μᾶς προσφέρει. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος δὲν εἶπε: «**Ὁ Θεὸς ὑποτάξει τὸν σατανᾶν ὑπὸ τοὺς πόδας ὑμῶν, ἀλλ' ὁ Θεὸς συντρίψει τὸν σατανᾶν ὑπὸ τοὺς πόδας ὑμῶν**» (Ρωμ. ιστ' 20).

Μονάχα σ' ἐκείνους ποὺ ἀπιστοῦν στὸν Χριστό, ἀποκτοῦν κυριαρχικὰ δικαιώματα οἱ δαίμονες, τονίζουν οἱ Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας. Ὅχι μόνο τοὺς κατεξουσιάζουν, ἀλλὰ καὶ τοὺς χρησιμοποιοῦν ὡς ὄργανά τους, γιὰ νὰ παραπλανοῦν καὶ ἄλλους ἀνθρώπους. Ἡ φωνὴ τοῦ ἀποστόλου Πέτρου ἀντηχεῖ καὶ στὶς ἡμέρες μας: «**Ἀντίστητε στερεοὶ τῇ πίστει... καὶ ὁ Θεὸς... καταρτίσει ὑμᾶς, στηρίξει, σθενώσει, θεμελιώσει**» (Α' ε' 9-10). Ὅταν ἐμπιστευόμαστε τελείως στὸν Θεό, τότε ὅλες οἱ μηχανοραφίες τοῦ Σατανᾶ θὰ διαλύονται σὰν ἴστος ἀράχνης. Ὁ Θεὸς θὰ μᾶς στηρίζει στὸν ἀγώνα μας. Καὶ ὁποῖος στηρίχθηκε στὴν πανίσχυρη βοήθεια τοῦ Χριστοῦ δὲν διαψεύσθηκε.

Δῶρο γιὰ τὴν ἀνδρεία τους

Ἡ περίοδος ἡ ἀναστάσιμη, ποὺ περνᾶμε, μᾶς φέρνει ἔντονα στὸ νοῦ τὶς πρώτες ἐπισκέπτριες τοῦ Τάφου τοῦ Κυρίου μας. Ὁρθρος βαθύς, σκοτεινιὰ ἀκόμα, «**τῆ μιᾶ τῶν Σαββάτων**», καὶ οἱ Μυροφόρες προχωροῦσαν πρὸς τὸ μνημεῖο. Ἡ πορεία τους φανέρωνε τὴ βαθιὰ ἀγάπη τους στὸν Κύριο, ποὺ μεταφραζόταν στὴν ἀκατάβλητη γενναιότητα, ποὺ ἔδειχναν ἐκεῖνο τὸ πρωινό.

Τὴν ἴδια ἀνδρεία ἔδειξαν καὶ κατὰ τὴ σταύρωση τοῦ ἀγαπημένου Διδάσκालου. Τὴν ἔδειξαν καὶ στὴν ταφὴ τοῦ Ἰησοῦ, ὅταν μόνες αὐτὲς παρακολούθησαν τὸ τολμηρὸ ἔργο τοῦ Ἰωσήφ καὶ τοῦ Νικόδημου.

Τὴν ἀνδρεία τους τὴ δείχνουν προπάντων τώρα, ποὺ βαδίζουν πρὸς ἓνα τάφο σφραγισμένο, ποὺ φρουροῦν ἀγροῖκοι καὶ βάνουσοι Ρωμαῖοι στρατιῶτες, ἔτοιμοι νὰ βᾶψουν τὸν λίθο μὲ τὸ αἷμα κάθε τολμηροῦ μαθητῆ τοῦ Ἐσταυρωμένου.

Εἶναι γυναῖκες οἱ πρώτοι γενναῖοι ὁδοιπόροι πρὸς τὸν κενὸ Τάφο. Γυναῖκες, ποὺ θὰ τὶς ἀκολουθήσουν στὸ δρόμο τῆς ἀνδρείας ἄνδρες καὶ παιδιά, σοφοὶ καὶ ἄσοφοι, λευκοὶ καὶ μαῦροι. Ἀναριθμητοὶ εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ ἀποτελοῦν τὴν παράταξη τῶν γενναίων ὁδοιπόρων πρὸς τὸν Ἀναστάντα.

Ἡ ἀνδρεία -μὲ ὅποια μορφή καὶ ἂν παρουσιάζεται- εἶναι στολίδι τῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ. «**Οὐκ ἔδωκεν ἡμῖν ὁ Θεὸς πνεῦμα δειλίας, ἀλλὰ δυνάμεως**» (Β΄ Τιμ. α΄ 7), γράφει ὁ ἀτρόμητος ἀπόστολος Παῦλος στὸν μαθητῆ του Τιμόθεο. Ὁ Χριστιανισμὸς εἶναι θρησκεία ἡρώων. Ἀνδρεία εἶναι ἡ ὁμολογία τοῦ ὀνόματος τοῦ Ἀναστάντα παρὰ τὶς εἰρωνεῖες τῶν σύγχρονων σταυρωτῶν τοῦ Ἰησοῦ. Ἡ Πρίσκιλλα, ποὺ εἶναι ἔτοιμη νὰ θυσιάσει τὸ πᾶν γιὰ τὸν ἀπόστολο Παῦλο καὶ ἡ ἁγία Ἰουλίττα, ποὺ παρακολουθεῖ τὸ μαρτύριο τοῦ πεντάχρονου παιδιοῦ της, στέκονται στὴν κορυφὴ τῆς παράταξης. Ἀλλὰ καὶ οἱ πιστοὶ νέοι τῆς ἐποχῆς μας, ποὺ δὲν δειλιάζουν νὰ ὁμολογήσουν τὴν πίστη τους στὸ σχολεῖο ἢ στὸ ἐργαστάσιο, στὸ σπίτι ἢ στὸ γραφεῖο, βρίσκονται στὴν φάλαγγα. Ἀνδρεία ἢ πορεία πρὸς τὸ μαρτύριο. Ἀνδρεία καὶ ἡ πορεία στὸ δρόμο τοῦ καθημερινοῦ καθήκοντος. Ψυχὴ ἀκατάβλητη πρέπει νὰ διαθέτουν οἱ γονεῖς μὲ τὰ πολλὰ παιδιά, ποὺ κοπιᾶζουν, μοχθοῦν, θυσιάζονται γιὰ τὴν ἀνα-

τροφή τους μὲ τὸν πόθο νὰ γίνουν ἄνθρωποι καλοὶ στὴν κοινωνία. Καρδιὰ γενναία καὶ ὁ τίμιος ἔμπορος καὶ ὁ εἰλικρινὴς ὑπάλληλος καὶ ὁ καθένας ποὺ μένει πιστὸς στὸ καθῆκον του.

* * *

Ἡ ἀνδρεία στὴν περίπτωσι τῶν Μυροφόρων γυναικῶν πῆρε τὴ μεγαλύτερη ἀμοιβή: Τὸ πρόνομιο νὰ μάθουν πρώτες αὐτὲς τὴν Ἀνάστασι τοῦ Κυρίου. Ὁ Ἄγγελος στὴν ἐναγώνια προσμονή τους ἀπάντησε λιτὰ καὶ ἐπιγραμματικά: «**Ἠγέρθη, οὐκ ἔστιν ὧδε**».

Συχνὰ ἡ ἀνδρεία καὶ τῶν σημερινῶν μαθητῶν τοῦ Κυρίου ἀμείβεται. Στὸ

γενναῖο ὁμολογητὴ μὲ τὴ ζωὴ καὶ τὸ λόγο του δίνεται σὰν θεῖο δῶρο ἢ ἐσωτερικὴ ἱκανοποίηση, κάποτε καὶ ὁ ἔπαινος τοῦ περιβάλλοντος. Ὁ νέος ποὺ δὲν κρύβει, ἀλλὰ μὲ παρρησία ὁμολογεῖ τὴν πίστη του, ὁ ἄνθρωπος τοῦ καθήκοντος, συχνὰ ἀνυψώνεται στὰ μάτια γνωστῶν καὶ φίλων.

Παρ' ὅλα αὐτὰ ὁ Θεὸς ἐπιτρέπει ὁ ἀνδρεῖος στὸν κόσμο αὐτὸ κάποτε νὰ ταπεινώνεται. Ὁ δρόμος τοῦ ἡρωισμοῦ καὶ τοῦ καθήκοντος, ὁδηγεῖ καὶ στὸν Γολγοθᾶ. Πάντως ὅ,τι κι ἂν συμβαίνει, μένει σὰν μήνυμα καὶ προσταγὴ ἡ ἀνδρεία -τὸ γενναῖο φρόνημα, ποὺ πρέπει νὰ χαρακτηρίζει ὅσους πιστεύουν στὸν Ἀναστάντα. Ἡ Ἀνάστασι δὲν ἦρθε καὶ φέτος ἀπλῶς νὰ μᾶς χαροποιήσει. Οὔτε πρέπει νὰ τὴ γιορτάζουμε μόνο σὰν ἓνα ἔθιμο ἑλληνικὸ στὶς ἐξοχὲς καὶ στὰ βουνά. Ἦρθε νὰ μᾶς πεῖ κάτι τὸ μεγάλο. Νὰ μᾶς βοηθήσει στὴν πνευματικὴ μας πορεία. Καὶ οἱ Μυροφόρες τῆς Ἀνάστασης νὰ μᾶς παρακινήσουν νὰ μιμηθοῦμε τὸ παράδειγμά τους.

Ναί. Δὲν εἶναι ταπεινωτικὸ νὰ μιμηθοῦμε γυναῖκες. Εἶναι τιμὴ μας νὰ τὶς ἀκολουθήσουμε στὸ δρόμο αὐτὸ τὸ γενναῖο ποὺ μᾶς ἔδειξαν: Στὴ χριστιανικὴ τόλμη, ποὺ χάραξαν τὰ βήματά τους ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλὴμ στὸν κενὸ Τάφο. Ἐχει τόσο ἀνάγκη ἡ ἐποχὴ μας ἀπὸ ἄνθρώπους, ποὺ ἀκολουθοῦν τὴν ἴδια πορεία. Ἐχει ἀνάγκη ἀπὸ γενναίους πιστοὺς, ποὺ παρ' ὅλα τὰ ἐμπόδια καὶ ὄλους τοὺς κινδύνους, θὰ προχωροῦν πρὸς τὸν κενὸ Τάφο καὶ θὰ μεταδίδουν μὲ τὴ ζωὴ καὶ τὰ λόγια τους τὸ ἀναστάσιμο μήνυμα στὴ σύγχρονη ταλαιπωρημένη κοινωνία μας.

«Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἔλθῶν Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, εὐσχήμων βουλευτής, ὃς καὶ αὐτὸς ἦν προσδεχόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, τολμήσας εἰσῆλθε πρὸς Πιλάτον καὶ ἠτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. ὁ δὲ Πιλάτος ἐθαύμασεν εἰ ἦδη τέθνηκε, καὶ προσκαλεσάμενος τὸν κεντυρίωνα ἐπηρώτησεν αὐτὸν εἰ πάλαι ἀπέθανε· καὶ γνοὺς ἀπὸ τοῦ κεντυρίωνος ἐδωρήσατο τὸ σῶμα τῷ Ἰωσήφ. καὶ ἀγοράσας σινδόνα καὶ καθελῶν αὐτὸν ἐνείλησε τῇ σινδόνι καὶ κατέθηκεν αὐτὸν ἐν μνημείῳ ὃ ἦν λελατομημένον ἐκ πέτρας, καὶ προσεκύλισε λίθον ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου. ἡ δὲ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία Ἰωσὴ ἐθεώρουν ποῦ τίθεται. Καὶ διαγενομένου τοῦ σαββάτου Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου καὶ Σαλώμη ἠγόρασαν ἀρώματα ἵνα ἔλθοῦσαι ἀλείψωσιν

ΚΥΡΙΑΚΗ 8 ΜΑΪΟΥ ΤΩΝ ΜΥΡΟΦΟΡΩΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Μάρκ. ιε´43 - ιστ´8 ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Α΄ Ἰω. α΄ 1-7

αὐτόν, καὶ λίαν πρῶτῃ τῆς μιᾶς σαββάτων ἔρχονται ἐπὶ τὸ μνημεῖον, ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου, καὶ ἔλεγον πρὸς αὐτὰς· τίς ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου; καὶ ἀναβλέψασαι θεωροῦσιν ὅτι ἀποκεκλύσται ὁ λίθος· ἦν γὰρ μέγας σφόδρα. καὶ εἰσελθοῦσαι εἰς τὸ μνημεῖον εἶδον νεανίσκον καθήμενον ἐν τοῖς δεξιοῖς, περιβεβλημένον στολὴν λευκὴν, καὶ ἐξεθαμβήθησαν. ὁ δὲ λέγει αὐταῖς· μὴ ἐκθαμβεῖσθε· Ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν Ναζαρητὸν τὸν ἐσταυρωμένον· ἠγέρθη, οὐκ ἔστιν ὧδε· ἴδε ὁ τόπος ὅπου ἔθηκαν αὐτόν. ἀλλ΄ ὑπάγετε εἴπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ καὶ τῷ Πέτρῳ ὅτι προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε, καθὼς εἶπεν ὑμῖν. καὶ ἐξελθοῦσαι ἔφυγον ἀπὸ τοῦ μνημείου· εἶχε δὲ αὐτὰς τρόμος καὶ ἔκστασις, καὶ οὐδενὶ οὐδὲν εἶπον· ἐφοβοῦντο γάρ».

ΤΟΛΜΗ ΣΤΟ ΚΑΘΗΚΟΝ

«Τολμήσας εἰσῆλθε πρὸς Πιλάτον καὶ ἠτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ».

Δὲν ἦταν καὶ τόσο ἀπλό, ὅσο ἴσως φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως, τὸ διάβημα τοῦ Ἰωσήφ. Ἀντιθέτως ἦταν ἐξαιρετικὰ ἐπικίνδυνο νὰ παρουσιασθεῖ σὲ μιὰ τόσο τραγικὴ στιγμὴ ὡς φανερὸς φίλος ἐνὸς καταδίκου, ποὺ συγκέντρωνε τὸ μῖσος τῶν ἀρχόντων. Αὐτὴ ἡ πράξη του μποροῦσε νὰ τοῦ στοιχίσει καὶ τὴν περιουσία καὶ τὴν ὑπόληψή του, πιθανῶς κι αὐτὴ τὴ ζωὴ του. Ἀλλὰ ὅμως ὁ Ἰωσήφ παραμερίζει τοὺς φόβους καὶ μὲ τόλμη προχωρεῖ ἐκεῖ ποὺ ἡ συνειδησί του τὸν προστάζει.

Αὐτὴ ἡ εὐγενικὴ τόλμη τοῦ Ἰωσήφ προσφέρει καὶ σὲ μᾶς μιὰ θαυμάσια εὐκαιρία νὰ ἐλέγξουμε τὴ συμπεριφορὰ μας. Ἄραγε, δεῖχνουμε ὅση πρέπει

Τόλμη στὴν ἐκπλήρωση τοῦ καθήκοντός μας;

Ναί, χρειάζεται θάρρος, γιὰ νὰ ζήσουμε μὲ συνέπεια ὡς ἄτομα τῆς χριστιανικῆς μας ζωῆς, πολὺ περισσότερη τόλμη ἀπαιτεῖται γιὰ τὴν ἀναχαίτηση καὶ τὴν ἐξουδετέρωση τοῦ κακοῦ ποὺ κατακλύζει τὴν κοινωνία μας. Συχνὰ συζητοῦμε γιὰ τὴν ἐπέκταση τῆς ἐγκληματικότητας, γιὰ τὴν παρακμὴ καὶ καταπάτηση τῶν οικογενειακῶν ἀρχῶν, γιὰ τὴν κυριαρχία τῆς ἀδικίας. Ἀγανακτοῦμε. Πόσοι ὅμως ἀπὸ μᾶς ἀποφασίσαμε νὰ διαμαρτυρηθοῦμε γιὰ τὸν ξεπεσμό τῶν Μ.Μ.Ε. καὶ μάλιστα τῆς τηλεόρασεως; Κι ὅμως πολλοὶ διαθέτουν μὲ τόλμη καὶ θέση καὶ κύρος κοινωνικό, ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ κάνει ἀκουστὴ τὴ φωνή τους. Γιατί, ὅταν μιλάμε γιὰ ἀντίσταση στὸ κακό, δὲν ἐννοοῦμε προφανῶς μιὰ ἀπλὴ παθητικὴ ἄμυνα καὶ στεῖρα κριτικὴ. Ἐννοοῦμε μιὰ σοβαρὴ, ἀποφασιστικὴ προσπάθεια, ποὺ σπλητεῖ τὸ κακό, ἀλλὰ καὶ τονώνει κάθε καλό. Ἐννοοῦμε ἕνα γενναῖο ἀγῶνα γιὰ τὴν ἐπέκταση τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ, ποὺ γίνεται μὲ παρηρησία καὶ ἐνθουσιασμό. Ἀλλὰ

Πῶς θὰ τονώσουμε τὴν τόλμη μας;

Τὸ πρῶτο ποὺ θὰ βοηθήσει σ' αὐτὸ εἶναι ἡ βαθιὰ συναίσθηση ὅτι ὑπακοῦμε στὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἄν

οἱ ἄλλοι εἶναι τολμηροὶ στὴ διάπραξη τῆς παρανομίας, γιατί ἐγὼ νὰ εἶμαι διστακτικὸς τὴ στιγμὴ ποὺ ἔχω τὴν ἀλήθεια μὲ τὸ μέρος μου, τὴ στιγμὴ ποὺ κάνω τὸ καθῆκον μου; Ἐφ' ὅσον τὸ προστάζει ἡ φωτισμένη συνειδησί μου, δὲν πρέπει τίποτα νὰ μὲ ἀναχαιτίζει. Εἶναι σωστό; Εἶναι ἠθικό; Λοιπὸν προχωρῶ!

Ἐνα δεύτερο ποὺ θὰ στηρίξει τὸ θάρρος μας εἶναι ἡ ἀλληλοενίσχυση. Ὅταν εἶναι κανεὶς ἀπομονωμένος, εὐκολότερα τὸν κυκλώνει ὁ φόβος. Ὅταν ὅμως νιώθει δίπλα του ἕναν ὁμόψυχο ἀδελφό, ὅταν ἀντικρῦζει τὸ πρόσωπό του καὶ ἀκούει τὸν χτύπο τῆς καρδιάς του, ἡ ταραχὴ ὑποχωρεῖ. Τὸ παράδειγμα τῶν Μυροφόρων μᾶς δείχνει κι ἐδῶ τὸν δρόμο. Δὲν ἐνεργοῦν χωριστά. Πηγαίνουν στὸ μνήμα μαζί. Συνεννοοῦνται, συντονίζονται τὴν ἐνέργειές τους. Αὐτὴ ἡ συνεργασία στὸ καλὸ ἀυξάνει πάντοτε τὴν ἀποφασιστικότητά μας καὶ πρέπει μὲ κάθε τρόπο νὰ τὴν ἐπιδιώκουμε, ὅπου εἶναι δυνατόν.

Καὶ ἕνα τρίτο. Ἡ τόλμη μας θὰ γιγαντώνεται ἀπὸ τὴν ἐμπιστοσύνη καὶ τὸν στενὸ σύνδεσμό μας μὲ τὸν Ἀναστάνα Κύριο. «**Πάντα ἰσχύω ἐν τῷ ἔνδυναμοῦντί με Χριστῷ**» διαβεβαίωσε ἀπὸ τὴν πεῖρα του ὁ ἀπόστολος Παῦλος. Γιατί νὰ προσέχουμε μόνο τὰ ἐμπόδια καὶ τὴν δοκιμασίαν; Γιατί νὰ λησμονοῦμε ὅτι ὁ Θεός, ἐκεῖ ἀκριβῶς ποὺ δὲν τὸ περιμένουμε, ἐπεμβαίνει; Θυμηθεῖτε τὴν ἱστορία τῶν Μυροφόρων. Τὴν ἀνψυχεῖ μιὰ ἐπίμονη καὶ δικαιολογημένη σκέψη: «**Τίς ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λίθον;**» Παρὰ ταῦτα ὅμως δὲν τὴν ἀφήνουν νὰ ἀνακόψει τὴν πορεία τους καὶ νὰ παραλύσει τὸ θάρρος τους. Δὲν λένε: «Ἐφ' ὅσον ὑπάρχει αὐτὸς ὁ ὀγκόλιθος, ποὺ φράζει τὴν θύρα τοῦ μνημείου, τί πᾶμε νὰ κάνουμε τώρα;» Μὲ μιὰ κρυφὴ ἐλπίδα προχωροῦν. Καὶ νά, μόλις πλησίασαν «**ἀναβλέψασαι θεωροῦσιν ὅτι ἀποκεκλύσται ὁ λίθος**». Βρίσκονται μπροστὰ σὲ μιὰ θαυμαστὴ ἐπέμβαση τοῦ Θεοῦ. Μπροστὰ σὲ πόσες παρόμοιες, ἀπροσδόκητες ἐπεμβάσεις βρέθηκαν ὅσοι μὲ θάρρος βάδισαν τὸ δρόμο τοῦ καθήκοντος, στηρίζοντας τὴν ἐλπίδα τους στὸν Θεό!

«Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀνέβη ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα. ἔστι δὲ ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις ἐπὶ τῇ προβατικῇ κολυμβήθρα,

ἡ ἐπιλεγομένη Ἑβραϊστὶ Βηθεσδά, πέντε στοᾶς ἔχουσα. ἐν ταύταις κατέκειτο πλῆθος πολὺ τῶν ἀσθενούντων, τυφλῶν, χωλῶν, ξηρῶν, ἐκδεχομένων τὴν τοῦ ὕδατος κίνησιν. ἄγγελος γὰρ κατὰ καιρὸν κατέβαινεν ἐν τῇ κολυμβήθρα, καὶ ἐτάρασσε τὸ ὕδωρ· ὁ οὖν πρῶτος ἐμβὰς μετὰ τὴν ταραχὴν τοῦ ὕδατος ὑγιῆς ἐγένετο ὡς δήποτε κατείχετο νοσήματι. ἦν δὲ τις ἄνθρωπος ἐκεῖ τριάκοντα καὶ ὀκτῶ ἔτη ἔχων ἐν τῇ ἀσθενείᾳ αὐτοῦ. τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς κατακείμενον, καὶ γνοὺς ὅτι πολὺν ἤδη χρόνον ἔχει, λέγει αὐτῷ· θέλεις ὑγιῆς γενέσθαι; ἀπεκρίθη αὐτῷ ὁ ἀσθενῶν· Κύριε, ἄνθρωπον οὐκ ἔχω, ἵνα ὅταν ταραχθῇ τὸ ὕδωρ, βάλλῃ με εἰς τὴν κολυμβήθραν· ἐν ᾧ δὲ ἔρχομαι ἐγώ, ἄλλος πρὸ ἐμοῦ καταβαίνει. λέγει

ΚΥΡΙΑΚΗ 15 ΜΑΪΟΥ ΤΟΥ ΠΑΡΑΛΥΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ἰω. ε' 1-15 ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Πράξ. θ' 32-42

αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς ἔγειρε, ἄρον τὸν κράβαττόν σου καὶ περιπάτει. καὶ εὐθέως ἐγένετο ὑγιῆς ὁ ἄνθρωπος, καὶ ἤρε τὸν

κράβαττον αὐτοῦ καὶ περιεπάτει. ἦν δὲ σάββατον ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι τῷ θεραπευμένῳ· σάββατόν ἐστιν· οὐκ ἔξεστί σοι ἄραι τὸν κράβαττον. ἀπεκρίθη αὐτοῖς· ὁ ποιήσας με ὑγιῆ, ἐκείνός μοι εἶπεν· ἄρον τὸν κράβαττόν σου καὶ περιπάτει. ἠρώτησαν οὖν αὐτόν· τίς ἐστιν ὁ ἄνθρωπος ὁ εἰπὼν σοι, ἄρον τὸν κράβαττόν σου καὶ περιπάτει; ὁ δὲ ἰαθεὶς οὐκ ἤδει τίς ἐστιν· ὁ γὰρ Ἰησοῦς ἐξένευσεν ὄχλου ὄντος ἐν τῷ τόπῳ. μετὰ ταῦτα εὕρισκει αὐτόν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἴδε ὑγιῆς γέγονας· μηκέτι ἀμάρτανε, ἵνα μὴ χειρόν σοί τι γένηται. ἀπήλθεν ὁ ἄνθρωπος καὶ ἀνήγγειλε τοῖς Ἰουδαίοις ὅτι Ἰησοῦς ἐστιν ὁ ποιήσας αὐτόν ὑγιῆ».

ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΓΗ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

«Θέλεις ὑγιῆς γενέσθαι;»

Παράξενη στὰ αὐτιὰ τοῦ παραλύτου ἡ ἐρώτησις τοῦ Χριστοῦ. Ἄν θέλεις νὰ γίνεις ὑγιῆς; Μά, ἤθελε καὶ τίποτα ἄλλο; Τριανταοκτὼ ὀλόκληρα χρόνια ζοῦσε μὲ αὐτὴ τὴ λαχτάρα, μὲ αὐτὴ τὴν προσμονή. Ἡ ἐλπίδα τῆς θεραπείας τὸν κρατοῦσε τόσα χρόνια στὸ θαυματουργὸ τόπο τῆς Βηθεσδά καρτερώντας τὸ θαῦμα. Ὅμως ἦταν μόνος, ὀλομόναχος. Δὲν εἶχε κάποιον νὰ τὸν βοηθήσει. Καὶ τώρα ἔπαιρνε σὲ μιὰ μόνο στιγμή ἀπροσδόκητα, αὐτὸ ποῦ περίμενε. Σὲ λίγα δευτερόλεπτα κρίθηκε κάτι μεγάλο.

Ἵπακοή.

Ἵπάκουσε στὴν προσταγὴ ποῦ πῆρε παραμερίζοντας κάθε ἐπιφύλαξη. Ἦταν μιὰ «παράδοξη» ἐντολὴ αὐτή, τὸ «ἔγειρε, ἄρον τὸν κράβαττόν σου». Καὶ θὰ μπορούσε νὰ σκεφθεῖ: Ἐγὼ δὲν μπορῶ νὰ γυρίσω στὸ κρεβάτι μου καὶ θὰ τὸ πάρω στὸν ὤμο μου; Τίποτε ὅμως ἀπὸ αὐτὰ δὲν περνάει ἀπὸ τὸ νοῦ του. Ἡ παρουσία τοῦ Κυρίου τοῦ δημιουργεῖ τὴν ἐμπιστοσύνη, ὥστε πρόθυμα νὰ ὑπακούσει.

Ἄς προσέξουμε κι ἐμεῖς αὐτὸ τὸ σημεῖο. Πολλὲς φορὲς μερικὲς ἐντολὲς τοῦ Κυρίου ἤχοῦν κάπως παράξενα μέσα μας. Τὸ λογικὸ, ἡ ἀμαρτωλὴ καρδιά μας, δυσκολεύονται νὰ τὶς ἀποδεχτοῦν. Παρὰ τὸν πρῶτο δισταγμὸ μας, ἄς φροντίζουμε νὰ τὶς ἐκτελοῦμε. Ὁ Κύριος θὰ ἐπιβραβεύσει τὴν προσπάθεια τῆς πίστεώς μας.

Ἄς θυμηθοῦμε κάποιες ἐντολὲς ποῦ στὸ πρῶτο ἄκουσμα ξενίζου. «Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, εὐλογεῖτε τοὺς καταρωμένους ὑμᾶς, καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς...» Πῶς μπορεῖ νὰ γίνῃ αὐτό, διερωτώμεθα. «Ἔστω ὁ λόγος ὑμῶν ναί, ναί, οὐ, οὐ». Ναί, ἀλλά... στὴν σημερινὴ κοινωνία κάτι τέτοιο εἶναι δυνατόν; ἀντιλέγουμε. Ὁ λόγος τοῦ Κυρίου ἀκούγεται καθαρὸς, μένει σαφὴς στὸ Εὐαγγέλιο. Συχνὰ ὅμως φαίνεται «παράξενος» στὴν νοοτροπία μας, ἀκατόρθωτος

καὶ ἀπαράδεκτος γιὰ τὶς δικὲς μας συνθῆκες. Ἡ καρδιά μας γεμάτη ἐπιφυλάξεις. Ἐδῶ ὅμως θὰ κριθεῖ ἡ ὑπακοή μας στὸν Χριστό. Ἄν ἀρχίσουμε τὰ «μὰ» καὶ τὰ «πῶς», θὰ παραμεινουμε παράλυτοι στὸ κρεβάτι τῆς ἀντιπάθειας, τῆς ἀνειλικρίνειας... Ἄν ὅμως ὑπακούσουμε, θὰ ἔχουμε καὶ τὴ θεία βοήθεια.

Ἄδιαφορία γιὰ τὰ σχόλια τοῦ κόσμου.

«Σάββατόν ἐστιν», τοῦ ἔλεγον οἱ Ἰουδαῖοι. «Οὐκ ἔξεστί σοι ἄραι τὸν κράβαττον». Παρανομεῖς, κάνεις κάτι ποῦ ἀπαγορεύεται ἀπὸ τὸ νόμο. Μὰ αὐτὸς ἀδιαφορώντας γιὰ τοῦτες τὶς φωνές, ἀπαντᾷ σταθερά. «Αὐτὸς ποῦ μὲ θεράπευσε μοῦ εἶπε νὰ τὸ κάνω!» Τὸ ἴδιο μπορούμε νὰ ἀπαντᾶμε καὶ μεῖς σ' ὅσους μᾶς προβάλλουν λόγους λογικῆς, ἐθίμων, κοινωνικῆς τάξεως, στὶς σαφεῖς ἐντολὲς τοῦ Κυρίου. Ἐφ' ὅσον τὸ εἶπε Ἐκεῖνος στὸν Ὅποιο ὀφείλω τὴν ψυχικὴ μου ὑγεία καὶ σωτηρία, δὲν μὲ ἐνδιαφέρει τί λένε οἱ ἄλλοι.

Μὰ θὰ μᾶς ποῦν ἀκοινωνήτους, ὅταν δὲν συμμορφωνόμαστε στὶς κοσμικὲς, στὶς ἀμαρτωλὲς τοὺς νοοτροπίες. Εἶναι τιμὴ μας, ἂν εἴμαστε «ἀκοινωνήτοι» καὶ «ἀφελεῖς» γιατί δὲν κάνουμε πράξη τῆς ζωῆς μας τὴν ἀσυνειδησία καὶ δὲν ἀφήνουμε τὸ ξύπνημα τῶν πιδὸ χαμπλῶν ἐνστικτων νὰ κυβερνάει τὴ ζωὴ μας. Πιθανῶς νὰ μᾶς παρακινεῖ σ' αὐτὰ ὁ προϊστάμενός μας, ὁ φίλος, ὁ συγγενής. Στὰ αὐτιὰ μας πρέπει νὰ ἀντηχεῖ τό: «Πειθαρχεῖν δεῖ Θεῷ μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις». Κανόνας στὴ ζωὴ μας εἶναι τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ καὶ ὄχι ἡ ἀμαρτωλὴ γνώμη τοῦ Α ἢ τοῦ Β. «Ὁ ποιήσας με ὑγιῆ, ἐκείνός μοι εἶπεν...» Αὐτὸς ποῦ μοῦ χάρισε τὸ πᾶν, Αὐτὸς μὲ προστάζει. Τὸ τονίζει καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος: «Εἰ ἀνθρώποις ἤρεσκον, Χριστοῦ δοῦλος οὐκ ἂν ἦμην» (Γαλάτ. α' 10).

ΔΙΑΛΟΓΟΣ με τούς ἀναγνώστες μας

«Ἐν τῷ ἄρχοντι» τῶν δαιμονίων...»

«Λένε πολλοί: Νὰ δῶ γιὰ νὰ πιστέψω. Ἄς δῶ κι ἐγὼ ἓνα θαῦμα καὶ τότε θὰ πιστέψω στὸν Θεό. Τὸ θαῦμα δὲν εἶναι μιὰ πειστικὴ ἀπόδειξη γιὰ νὰ πιστέψει κανεὶς;»

Φαίνεται ἴσως εὐλογη ἓκ πρώτης ὄψεως ἡ ἀπαίτηση αὐτή. Καὶ θὰ μπορούσαμε νὰ ποῦμε, πὼς εἶναι φυσικὸ μπροστὰ σ' ἓνα ἐκπληκτικὸ γεγονός, σ' ἓνα θαυμαστὸ περιστατικὸ, ὁ ἄνθρωπος νὰ στέκεται μὲ δέος. Νὰ θαυμάζει καὶ νὰ πιστεύει. Καὶ ὅμως κάτι τέτοιο δὲν συμβαίνει πάντα. Ὑπάρχουν περιπτώσεις ποὺ ὁ ἄνθρωπος βλέπει καὶ πιστεύει καὶ περιπτώσεις ποὺ ὁ ἄνθρωπος βλέπει καὶ δὲν πιστεύει. Κἀντι ἀκόμα χειρότερο: Βλέπει καὶ ὄχι μόνον δὲν πιστεύει, ἀλλὰ καὶ σκληρύνεται περισσότερο. Αὐτὸ ποὺ συνέβαινε στὴν Π. Διαθήκη μὲ τὸν Φαραὼ μπροστὰ στὰ καταπληκτικὰ θαύματα τοῦ Θεοῦ.

Γιατί; Ἀκριβῶς γιατί τὸ θέμα τῆς πίστεως δὲν εἶναι ζήτημα ἀποδείξεων. Δὲν εἶναι τόσο ὑπόθεση τοῦ νοῦ, ὅσο εἶναι ὑπόθεση τῆς καρδιάς. Εἶναι καθαρὴ καὶ ἀπονήρευτη ἡ καρδιά, ἐλεύθερη ἀπὸ πάθη; Καμιά δυσκολία νὰ πιστέψει. Νὰ δεχθεῖ τὰ μηνύματα τοῦ οὐρανοῦ. Νὰ ἀποδεχθεῖ τὴν ἀποκαλύψεις καὶ τὴν θαυμαστὴν ἐπεμβάσεις τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ προχωρήσει ἀταλάντευτα στὸ δρόμο τῆς πίστεως. Εἶναι ὅμως πονηρὴ καὶ ἀκάθαρτη ἡ καρδιά, δούλη τῶν ἀδυναμιῶν καὶ παθῶν; Τότε καὶ τὰ πιδ θαυμαστὰ γεγονότα νὰ δεῖ, μένει κολλημένη στὴν ἀπιστία της. Οἱ ἀναθυμιάσεις τῶν παθῶν, ποὺ ἀνεβαίνουν ἀπὸ τὴν καρδιά, θολώνουν τὴ σκέψη, σκοτίζουν τὸ νοῦ καὶ συμβαίνει ἐκεῖνο ποὺ τόνισε ὁ Κύριος γιὰ τοὺς πονηροὺς ἀνθρώπους: **«Βλέποντες οὐ βλέπουσι καὶ ἀκούοντες οὐ συνιοῦν».** Ἐνῶ βλέπουν δὲν βλέπουν, γιατί δὲν θέλουν νὰ δοῦν. Καὶ ἐνῶ ἀκοῦνε τὴν φωνὴν ποὺ διηγούνται τὴ δόξα τοῦ Θεοῦ, σφραγίζονται τὰ αὐτιά της ψυχῆς, γιὰ νὰ μὴ φθάσει ὡς ἐκεῖ τὸ ἀφυσικὸ σάλπισμα τῆς θεϊκῆς ἀγάπης καὶ παρουσίας.

Πρόκειται γιὰ μιὰ θλιβερὴ πραγματικότητα συχνὰ ἐπαναλαμβανόμενη. Συνέβαινε στὰ χρόνια τοῦ Κυρίου μὲ τοὺς γραμματεῖς καὶ Φαρισαίους. Ἐπαναλαμβάνεται μὲ τοὺς Φαρισαίους κάθε ἐποχῆς. Ἀπὸ τὰ πολλὰ περιστατικὰ χαρακτηριστικὴ εἶναι ἡ περίπτωση ποὺ μᾶς διηγείται ὁ εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος (κεφ. θ' 27-34). Δυὸ δυστυχισμένοι τυφλοὶ ἰκετεύουν τὸν Κύριο. Καὶ ὁ φιλέσπλαχνος Ἰησοῦς τοὺς χαρίζει τὸ φῶς τους. Μὲ μιὰ κίνηση καὶ ἓνα Του λόγῳ ὁ ἐνανθρωπήσαντας Θεὸς τῆς ἀγάπης τοὺς ἀνοίγει τὰ μάτια καὶ ὄχι μόνον τὰ μάτια τοῦ σώματος ἀλλὰ καὶ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς. Γεμάτοι συγκίνηση καὶ χαρὰ διασαλπίζουν τὸ θαυμαστὸ γεγονός. Δὲν προλαβαίνει νὰ κοπάσει ἡ ἐκπληξη καὶ δεύτερο θαῦμα προστίθεται στὸ πρῶτο: **«Αὐτῶν ἐξερχομένων ἰδοὺ προσήνεγκαν αὐτῷ**

ἄνθρωπον κωφὸν δαιμονιζόμενον· καὶ ἐκβλήθεις τοῦ δαιμονίου ἐλάλησεν ὁ κωφός».

Δύο θαύματα, τὸ ἓνα πιδ συγκλονιστικὸ ἀπὸ τὸ ἄλλο. Τρεῖς ἄνθρωποι δυστυχισμένοι κολυμποῦν τώρα στὸν ὠκεανὸ τῆς χαρᾶς. Ἀπὸ τὴν πιδ μεγάλη ἀπόγνωση στὴν ἀπερίγραπτη εὐτυχία. Καὶ ὅλα αὐτὰ ἀπὸ τὴ μιὰ στιγμή στὴν ἄλλη. Χωρὶς πολλὰ διαδικασίες, παρὰ μόνον μὲ τὴ θαυματουργικὴ παρέμβαση τοῦ Ἰησοῦ, ποὺ **«διήλθεν εὐεργετῶν καὶ ἰώμενος πάντας τοὺς καταδυναστευομένους ὑπὸ τοῦ διαβόλου, ὅτι ὁ Θεὸς ἦν μετ' αὐτοῦ»** (Πράξ. ι' 38). Τί θὰ περίμενε κανεὶς ὕστερα ἀπὸ αὐτὰ; Τί ἄλλο ἀπὸ τὸν θαυμασμό, τὴν πίστη, τὴν εὐγνωμοσύνη, τὴν ἀναγνώριση καὶ διακήρυξη τῆς θεότητας τοῦ Κυρίου. Αὐτὴ εἶναι ἡ φυσικὴ ἀνταπόκριση τοῦ σωστοῦ ἀνθρώπου. Τοῦ ἀνεπίφθονου καὶ χωρὶς προκαταλήψεις ἀνθρώπου.

Αὐτὴ ἀκριβῶς ἦταν ἡ τοποθέτηση τοῦ ἀπλοῦ καὶ ἀδιάφθορου λαοῦ. Ὁ ἀπλὸς λαὸς μὲ τὴν καθαρὴν καρδιά καὶ τὴν ἄδολη σκέψη, χωρὶς προκαταλήψεις καὶ ἐπιφυλάξεις, μπροστὰ στὰ θαύματα αὐτὰ, ἀφήνει τὴν καρδιά του, μὲ ἓνα φυσικὸ αὐθορμητισμὸ, νὰ ξεχῦσει ὅλα τὰ εὐγενικὰ της αἰσθήματα: **«Ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι λέγοντες ὅτι, οὐδέποτε ἐφάνη οὕτως ἐν τῷ Ἰσραήλ».** Αὐτὰ ὁ ἀπλὸς λαός. Βλέπει, θαυμάζει, πιστεύει, ὁμολογεῖ, διακηρύττει καὶ ἐκφράζει μὲ κάθε τρόπο, πηγαῖα, τὴν ἀναγνώριση καὶ εὐγνωμοσύνη του. Καὶ οἱ Φαρισαῖοι; Οἱ Φαρισαῖοι ποὺ εἶναι καὶ αὐτοὶ κοντὰ καὶ παρακολουθοῦν τί βλέπουν; Βλέπουν τὰ ἴδια θαύματα ποὺ βλέπει καὶ ὁ λαός. Εἶναι μάρτυρες στὰ ἴδια ἐκπληκτικὰ γεγονότα ποὺ ἀποκαλύπτουν τὴ δύναμη τοῦ Χριστοῦ. Λοιπὸν, οἱ Φαρισαῖοι, πὼς τὰ δέχονται, πὼς ἀντιδρῶν, πὼς τοποθετοῦνται ἀπέναντι στὸν Ἰησοῦ; **«Οἱ Φαρισαῖοι ἔλεγον· ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια!»**

Ὁ λαὸς θαυμάζει. Οἱ Φαρισαῖοι βλασφημοῦν. Ὁ λαὸς ἐκφράζει τὴν εὐγνωμοσύνη του. Οἱ Φαρισαῖοι τὴν ἀχαριστία τους. Καὶ μόνον τὴν ἀχαριστία τους; Ὅλο τὸ πάθος τους, τὸ σκοτεινὸ καὶ ἄβυσσαλέο. Τὸ πάθος αὐτὸ ποὺ πηγάζει ἀπὸ τὴν πονηρὴ καὶ ἀκάθαρτη καρδιά τους, ὄχι μόνον δὲν τοὺς ἀφήνει νὰ δοῦν τὰ θαύματα, ἀλλὰ τοὺς ὀδηγεῖ στὸν πιδ μεγάλο σκοτισμὸ, σὲ σκλήρυνση! Τόση ἀντιστροφή καὶ διαστροφή τῆς πραγματικότητας! Κατηγοροῦν τὸν Κύριο, ποὺ **«ἦλθεν ἵνα λύσῃ τὰ ἔργα τοῦ διαβόλου»**, ὅτι ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων! Σωστός παραλογισμὸς. Ὡσὰν ὁ Σατανᾶς νὰ ἠθελε τὴν αὐτοκατάρπηση καὶ αὐτοκαταστροφή του. Νὰ τὸ μυστικὸ τῆς πίστεως ἢ τῆς ἀπιστίας. Σὲ ἀκάθαρτες καρδιὰς δὲν ἀντανεκλῶνται οἱ ὁμορφιὲς τοῦ οὐρανοῦ. Μόνον σὲ καθαρὴς σὰν τὸ κρύσταλλο, ἀπλὲς καὶ ἄδολες καρδιὰς, ἀντικατοπτρίζονται τὰ θαυμαστὰ μεγαλεῖα τοῦ Θεοῦ.

Ἀπάντηση στὴν προσευχή

Πόσο συχνὰ ἀκούει κανεὶς μὲ θλίψη νὰ λέγεται: «Προσευχήθηκα, ἀλλὰ δυστυχῶς οἱ προσευχές μου ἔμειναν ἀναπάντητες». Κι ἐγὼ τὸ εἶπα αὐτὸ μετὰ ἀπὸ μιὰ βαθιὰ λύπη, ποὺ μοῦ προξένησε στὴ ζωὴ μου ἓνα γεγονός, τὸ ὁποῖο μὲ ἔκανε νὰ φύγω γιὰ λίγο μακριὰ ἀπὸ τὸν Θεό. Ἀκούστε ὅμως μὲ τὴ σειρὰ τὰ γεγονότα.

Στὶς πρώτες εὐτυχισμένες ἡμέρες τοῦ γάμου μου πολὺ σπάνια σκεπτόμουν, ὅτι ἔπρεπε νὰ προσευχηθῶ. Τὰ δέκα χρόνια τῆς συζυγικῆς μου ζωῆς ἦταν γεμάτα ἀπὸ εὐτυχία καὶ ἀγάπη. Τὸ μόνο ποὺ μᾶς στενοχωροῦσε μὲ τὸν ἄνδρα μου ἦταν ὅτι δὲν εἶχαμε παιδιά. Τότε ξαφνικὰ ὁ σύζυγός μου ἀρρώστησε βαριά. Ὁ πόνος μὲ γύρισε στὴν προσευχὴ ποὺ εἶχα ἐγκαταλείψει. Προσευχόμουν, ἀλλὰ κάθε προσευχὴ, τόσο χρόνο ἀχρησιμοποίητη, μοῦ φαινόταν χωρὶς νόημα. Ὑστερα ἀπὸ λίγους μῆνες ὁ ἄνδρας μου πέθανε. Οἱ προσευχές μου τώρα ἔγιναν θερμὲς ἱκεσίες: «*Βοήθα, Θεέ μου, νὰ ὑποφέρω τὴ μοναξιά καὶ τὴν ἀπόγνωση.*»

Καὶ πάλι μοῦ φαινόταν, ὅτι οἱ προσευχές μου χάνονταν σ' ἓνα ἀπέραντο χάος. Στὸ ἔρημο μονοπάτι ποὺ πῆρα βρῆκα κι ἄλλους, ποὺ ἀντιμετώπιζαν τὸ ἴδιο πρόβλημα: τὸν πόνο. Μερικῶν ἡ πίστη ἦταν ἰσχυρή. Διέθεταν θάρρος καὶ ἀντίκριζαν αἰσιόδοξα τὴ ζωὴ. Ὅρισμένοι σὰν κι ἐμένα ἦταν σὰν χαμένοι. Λέγαμε ὅτι εἶχαμε προσευχηθεῖ στὸν Θεό, γιὰ νὰ μᾶς βοηθήσει, χωρὶς ὅμως νὰ πάρουμε ἀπάντηση. Ἀναρωτιόμασταν: γιατί δὲν ἀπαντᾷ στὶς προσευχές ὧν ὁ Θεός;

Τὸ μεγάλο λάθος μου τὸ κατάλαβα 16 μῆνες μετὰ τὸ θάνατο τοῦ συζύγου μου, περνώντας ἀπὸ μιὰ ἐκκλησία. Ἦταν μιὰ μικρὴ ἐκκλησία, φωτισμένη ἀπὸ δυὸ-τρία κεριὰ. Σειρὲς ἀπὸ ἄδειες καρέκλες μόλις φαίνονταν δεξιὰ καὶ ἀριστερά. Σούρουπο. Ξαφνικὰ ἀκουσα λυγμούς, λυγμοὺς ἀνδρικούς. Πλησίασα καὶ μὲ δυσκολία ἀντίκρισα ἓνα ταλαιπωρημένο ἄνθρωπο γονατισμένο νὰ κλαίει δυνατὰ.

– Μήπως μπορῶ νὰ σᾶς βοηθήσω; ρώτησα. Σηκώθηκε καὶ κάθησε σὲ μιὰ καρέκλα.

– Πέθανε, εἶπε. Ἡ γυναίκα μου πέθανε.

Λίγα χρόνια ἦταν ποὺ εἶχε ἔλθει ἀπὸ ἄλλη μακρινὴ περιοχὴ. Ἡ ζωὴ του ἦταν ὡραία. Πρὸ δύο μηνῶν, ἡ σύζυγός του πέθανε ξαφνικά. Πόσες ἀτέλειωτες ἡμέρες! Πόσες ἄϋπνες νύχτες!

– Προσεύχομαι γιὰ νὰ μοῦ δίνει θάρρος ὁ Θεός, εἶπε. Δὲν λέω, ὅλοι μοῦ φέρθηκαν καλά, ἀλλὰ...

Ἀπότομα σταμάτησε. Προσπάθησα νὰ τοῦ μιλήσω γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ. Ἐκεῖνος συνέχισε. Αὐτὴ τὴ φορὰ οἱ λέξεις του ἀκούστηκαν γεμάτες πεποίθηση, σταθερότητα καὶ γαλήνη.

– Ὅλοι μοῦ φέρθηκαν καλά. Μιὰ γειτονικὴ οἰκογένεια φρόντισε γιὰ τὸ παιδί μου. Ἄλλοι ἐπιμένουν νὰ τρώμε μαζὶ μεσπέρι καὶ βράδυ. Ὅλοι στὸ γρα-

φεῖο μοῦ συμπαραστέκονται. Τώρα καταλαβαίνω, πῶς διὰ μέσου ὧν αὐτῶν ὁ Θεός ἔχει ἀπαντήσει στὶς προσευχές μου, ἀλλὰ ἐγὼ δὲν ἀκουγα...

Ὁ Θεός ἀπάντησε στὶς προσευχές μου, ἀλλὰ ἐγὼ δὲν ἀκουγα. Οἱ λέξεις αὐτὲς σὰν νὰ ἀνοίξαν μιὰ μεγάλη πόρτα στὴν ψυχὴ μου. Κι ἐγὼ εἶχα προσευχηθεῖ. Καὶ περίμενα ἐντυπωσιακὲς ἀπαντήσεις. Ἦθελα μὲ μιᾶς νὰ σβήσει ὁ πόνος τοῦ χωρισμοῦ. Δὲν ἔβλεπα τὴν ὠφέλεια ἀπὸ τὴν ὑπομονὴ καὶ τὴν καρτερία. Οὔτε διέκρινα τίς τόσες ἄλλες ἀπαντήσεις τῆς πατρικῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ. Ναί, ὁ Θεός εἶχε μὲ πολλοὺς τρόπους ἀπαντήσει στὶς προσευχές μου, ἔστω κι ἂν ἐγὼ τόσο καιρὸ δὲν μποροῦσα νὰ τὸν ἀκούσω.

Ἄρχισα νὰ ξαναθυμᾶμαι τὰ περασμένα. Θυμήθηκα ὅτι μετὰ τὸν θάνατο τοῦ συζύγου μου οἱ γιατροὶ μοῦ εἶχαν συστήσει νὰ πάω σὲ λουτρόπολη γιὰ λουτρά. Πῆγα. Μόλις οἱ ἄλλοι ἔνοικοι τοῦ μικροῦ ξενοδοχείου ἔμαθαν γιὰ τὴν περίπτωσή μου σχημάτισαν μιὰ μικρὴ φιλικὴ παρέα καὶ δὲν μὲ ἄφηναν μόνη. Ἐρχονταν μαζὶ μου παντοῦ. Ποτὲ δὲν αἰσθάνθηκα οὔτε γιὰ μιὰ στιγμὴ χωρὶς τὴ ζεστὴ φιλία τους. Καὶ ὅμως δὲν καταλάβαινα, ὅτι αὐτὸ ἦταν μιὰ ἀπάντηση στὴν προσευχὴ μου, γιὰ νὰ ὑποφέρω τὴ μοναξιά.

Ἐπειτα χρειάστηκε νὰ ἐργασθῶ. Μιὰ φίλη μου μὲ σύστησε καὶ βρῆκα ἀμέσως δουλειά. Αὐτὸ τὸ ἐξέλαβα σὰν σύμπτωση τυχαία. Ἦταν ὅμως τυχαῖο; Ἦ ἦταν καὶ αὐτὸ ἀπάντηση τοῦ Θεοῦ;

Τὸ πρώτο Πάσχα, μετὰ τὸ θάνατο τοῦ συζύγου μου, τρεῖς γειτονικὲς οἰκογένειες, ποὺ μόλις μὲ εἶχαν γνωρίσει, μὲ κάλεσαν νὰ περάσουμε μαζὶ τὴ μεγάλη ἡμέρα. Ὅλοι οἱ γείτονές μου μὲ παρακολουθοῦσαν μὲ ἀγάπη καὶ ὅταν ἔβλεπαν σημεῖα στενοχώριας, ἔκαναν τὸ πᾶν γιὰ νὰ ἀπαλύνουν τὸν πόνο μου. Ἡ γραμματέας στὴν ἐργασία ποὺ ἐργαζόμουν διέθετε πολλὲς ὥρες, γιὰ νὰ μοῦ δείξει τὴ δουλειὰ καὶ διόρθωνε ὑπομονητικὰ καὶ μὲ περισσὴ διακριτικότητα τὰ λάθη μου. Ὑπῆρξαν τόσοι πολλοὶ καλοὶ ἄνθρωποι ποὺ μοῦ συμπαραστάθηκαν καὶ μὲ βοήθησαν εἰλικρινὰ καὶ μὲ ἀνιδιοτέλεια. Μόνα τους ἔγιναν ὅλα αὐτά; Ποιὸς ἔβαλε μέσα στὶς ψυχὲς τους αὐτὴ τὴν προθυμία καὶ ποιὸς εὐαίσθητοποίησε τόσο τίς καρδιές τους;

Ἀλλὰ καὶ αὐτὴ τὴν εὐκαιρία στὴν ἐκκλησία, τὴν τόσο συγκλονιστικὴ γιὰ τὴ ζωὴ μου, ποὺ μὲ βοήθησε νὰ σκεφθῶ καὶ νὰ ἀνακαλύψω, τί εἶναι ἀπάντηση στὴν προσευχὴ, ποιὸς μοῦ τὴν παρουσίασε; Περίμενα ἓνα συγκλονιστικὸ θαῦμα. Ὅλα ὅμως τὰ γεγονότα, τὰ μικρὰ καὶ τὰ μεγάλα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα κανεὶς παίρνει θάρρος, τί εἶναι; Ἡ ζεστασιά τῆς φιλίας δὲν εἶναι συχνὰ ἀπαντήσεις καὶ ἐπισκέψεις τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ;

«Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἔρχεται ὁ Ἰησοῦς εἰς πόλιν τῆς Σαμαρείας λεγομένην Συχάρ, πλησίον τοῦ χωρίου ὃ ἔδωκεν Ἰακώβ Ἰωσήφ τῷ υἱῷ αὐτοῦ. ἦν δὲ ἐκεῖ πηγὴ τοῦ Ἰακώβ...»

ΑΛΗΘΕΙΑ ΚΑΙ ΛΕΠΤΟΤΗΤΑ

«Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς, ὕπαγε, φώνησον τὸν ἄνδρα σου».

Ὁ Κύριος σταματᾷ πρὸς στιγμήν τὴν ὑψηλὴν διδασκαλίαν του περὶ τοῦ «ζῶντος ὕδατος» γιὰ νὰ ἔλθῃ σ' ἓνα ζήτημα ἄμεσα προσωπικὸ τῆς Σαμαρείτιδας. Δὲν τὸ κάνει αὐτὸ γιὰ νὰ διακόψῃ τὴ συζήτηση, ἀλλὰ νὰ ξυπνήσῃ μιὰ συνείδησιν ποὺ μένει ναρκωμένη. Εἶναι ἀπαραίτητο αὐτὸ τὸ ξύπνημα, γιὰ νὰ μπορέσῃ νὰ δεῖ τὶς μεγάλες ἀλήθειες, ποὺ σὲ λίγο θὰ τῆς ἀποκαλύψῃ. Ἡ γυναίκα, κάπως ταραγμένη, ζητεῖ νὰ ἀποφύγῃ τὴν ὁμολογίαν. Καταφεύγει στὴν ἀσάφειαν: «Ἄνδρα οὐκ ἔχω» ἀπαντᾷ, ἀφήνοντας μᾶλλον νὰ ἐννοηθεῖ ὅτι μπορεῖ νὰ ἦταν ἀνύπαντρη ἢ χήρα. Ὁμοῦς ὁ Χριστὸς ἐπιμένει. Μὲ λεπτότητα, ἀλλὰ καὶ σταθερότητα ἀγγίζει τὸ τραῦμα αὐτῆς τῆς ψυχῆς, ποὺ, παρὰ τὰ σφάλματά της, διψᾷ τὴν ἀλήθειαν γιὰ νὰ τὸ θεραπεύσῃ. «Λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· καλῶς εἶπας ὅτι ἄνδρα οὐκ ἔχω· πέντε γὰρ ἄνδρας ἔσχες καὶ νῦν ὃν ἔχεις οὐκ ἔστι σου ἀνὴρ. Τοῦτο ἀληθὲς εἶρηκας».

Τὸ ἅγιγμα τῆς προσωπικῆς πληγῆς.

Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συνομιλήσῃ μιὰ ψυχὴ μὲ τὸν Χριστό, χωρὶς ἢ συζήτηση νὰ πάρῃ ἓνα χαρακτηριστὴ καθαρὰ προσωπικόν. Ὁ Κύριος δὲν θέλει νὰ μένομε σὲ γενικότητες, σὲ θεωρίες. Σπρώχνει τὸ ἐνδιαφέρον στὴν ἄμεση πραγματικότητα, στὴ βασικὴ, κρυμμένη πληγὴ τῆς ζωῆς μας, ποὺ πυρορροεῖ. Θέλει νὰ χύσῃ πληρῆς φῶς στὸ κακὸ παρελθόν, στὴν κρυμμένη τάσιν ἢ συνήθειαν ποὺ δηλητηριάζει τὴν πνευματικὴν μας ζωὴν. Θέλει νὰ φέρῃ στὴν ἐπιφάνειαν τὸ σφάλμα, τὴν ἁμαρτίαν ποὺ ἐμεῖς ἀπωθοῦμε στὸ σκοτεινὸ βάθος τῆς συνειδήσεώς μας, γιὰτὶ μόνο ὅταν τὸ δοῦμε κατὰματα καὶ τὸ συνειδητοποιήσομε, θὰ λυτρωθοῦμε ἀπὸ τὴ θανατηφόραν πνοὴν του, ποὺ σκορπίζει στὸ ἐσωτερικόν μας.

Συνήθως ὅμως ἀντιστεκόμαστε σ' αὐτὴ τὴν τακτική. Θὰ θέλαμε νὰ ἀποφύγομε αὐτὴ τὴν ἀποκάλυψιν. Γι' αὐτὸ προτιμᾶμε νὰ μένομε σὲ γενικὲς συζητήσεις περὶ Θεοῦ, περὶ ἀγάπης, πόνου καὶ καλοσύνης. Ἀπομακρύνουν οἱ πολλοὶ τὸ χεῖρ τοῦ Θεοῦ, ποὺ ἔρχεται νὰ δεῖξῃ καὶ νὰ θίξῃ τὴν κρυμμένη προσωπικὴν τους ἁμαρτίαν: τὴν ἀδικίαν π.χ. ποὺ ἔκαναν ἐναντίον τῶν συγγενῶν τους, τὴ συκοφαντίαν ποὺ ὕφαναν ἐναντίον τοῦ συναδέλφου τους, γιὰ νὰ τὸν ὑποσκελίσουν στὴν προαγωγήν, τὴν ὑπόληψιν τῆς κόρης ποὺ σπύλωσαν, τὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ φτωχοῦ ὑπαλλήλου τους κλπ. Ἀλλὰ ὁ Κύριος ξέρεῖ ὅτι οἱ «θηρσκευτικὲς» κουβέντες καὶ ἐνασχολήσεις εἶναι μιὰ στείρα συζήτηση, ἐφ' ὅσον δὲν συνειδητοποιοῦμε τὸ προσωπικόν μας ἁμάρτημα. Δὲν ἔχει καμιὰ ἀξίαν νὰ πιπιλίζομε μερικὲς χριστιανικὰς ἰδέας, νὰ τὶς θωπεύομε κατὰ

καιροὺς μὲ τὴ σκέψιν μας, ὅταν ἡ ψυχὴ μας δὲν εἶναι διατεθειμένη νὰ συμμορφωθεῖ μὲ αὐτές.

Τὸ προσωπικόν μας σφάλμα, ὅσο μικρὸν καὶ ἂν φαίνεται στὰ μάτια μας, εἶναι ὁ κόκκος τῆς ἄμμου, ποὺ σφηνώνει στὸν μηχανισμόν τοῦ ρολοιοῦ καὶ κάνει ἀδύνατον τὴν ὁμαλήν του λειτουργίαν. Εἶναι μάταιον νὰ ἀκούμε, εἶναι μάταιον νὰ μιλάμε, εἶναι μάταιον νὰ διαβάζομε καὶ νὰ γράφομε γιὰ τὸν Χριστό, ἂν δὲν ἀποκαλύψομε τὴν προσωπικὴν μας πνευματικὴν πληγὴν στὸ θεῖον τοῦ βλέμμα, ποὺ «ἐτάζει καρδίας καὶ νεφρούς», ἂν δὲν τὸν ἀφήσομε νὰ τὴν ἀγγίξῃ καὶ νὰ τὴν θεραπεύσῃ.

Πόσο δὲ ἀπαλὰ καὶ προσεκτικὰ ἀγγίζει ὁ Κύριος!

Τὸν βλέπομε νὰ ἐπιμένει, ὅμως προχωρεῖ μὲ τόση λεπτότητα. Τὰ λόγια ποὺ χρησιμοποιοῖ ἡ Σαμαρείτιδα, γιὰ νὰ καλύψῃ τὴν κατάστασίν της, Ἐκεῖνος τὰ στρέφει διακριτικὰ σὲ μιὰ ἀποκάλυψιν. «Καλῶς εἶπας, ὅτι ἄνδρα οὐκ ἔχω... τοῦτο ἀληθὲς εἶρηκας». Δὲν τὴν ἐλέγχει μὲ ἀποτομία λέγοντάς της ὅτι πηγαίνει νὰ θολώσῃ τὰ νερά, ὅτι εἶναι ἔνοχη βαρυτάτου ἁμαρτήματος. Ἀλλὰ μὲ θαυμαστὴν λεπτότητα μεταχειρίζεται τὸ θετικόν στοιχείον ποὺ ὑπάρχει στὰ λόγια της, γιὰ νὰ διευκολύνῃ τὴν ὁμολογίαν. Μὲ πόσῃ προσοχῇ καὶ στοργῇ πλησιάζει τὸ νυστέρι στὴν πληγὴν ὁ Χριστός! Παραμερίζει τὴν ἀσάφειαν, τονίζει τὴν ἀλήθειαν, ὅμως ὅλα αὐτὰ τὰ κάνει μὲ μιὰ ἐκδηλὴν ἀγάπην, ποὺ τελικὰ λυτρώνει καὶ ὑποχρεώνει.

Νὰ μπορούσαμε κι ἐμεῖς, ὅταν θέλομε νὰ βοηθήσομε τὸν ἄλλο νὰ συναισθανθεῖ τὸ σφάλμα του, νὰ ἐνεργήσομε μὲ τὴν ἴδιαν θετικότητα, ἀλλὰ καὶ μὲ λεπτότητα! Πολὺ συχνὰ στὴν καθημερινὴν μας ζωὴν, στὴ δουλειάν μας, στὴν οἰκογένειάν μας μᾶς δίνεται ἢ εὐκαιρία νὰ ἀντιληφθοῦμε λάθη τῶν ἀνθρώπων, μὲ τοὺς ὁποίους συνεργαζόμαστε, μὲ τοὺς ὁποίους συζοῦμε. Θέλομε νὰ τοὺς κάνομε νὰ τὰ συναισθανθοῦν, νὰ τὰ διορθώσουν. Πόσο ἀντίθετα ὅμως ἀπὸ τὸν Κύριον φερόμαστε! Κατὰ κανόνα εἴμαστε ἀπότομοι, ἀδέξιοι, συχνὰ πικροί. Χρησιμοποιοῦμε λέξεις σκληρῆς, ὑπονοούμενα φαρμακερά, κάνομε σχόλια. Οὐσιαστικὰ ἐνδιαφερόμαστε περισσότερο νὰ δεῖξομε καὶ νὰ ἐρεθίσομε τὴν πληγὴν, παρὰ νὰ τὴν ἐπουλώσομε. Δὲν εἶναι ἡ ἀνυπόκριτη ἀγάπη, ποὺ μᾶς κινεῖ, ἀλλὰ ἡ φιλαυτία μας, ποὺ ἐνοχλεῖται ἀπὸ τὴν συμπεριφορὰν τοῦ ἄλλου ἢ ποὺ ζητεῖ νὰ τονίσῃ τὶς ἀδυνατίες του πλευρῆς, γιὰ νὰ κολακευθεῖ ἀπὸ τὴ σύγκρισιν. Μπορεῖ βέβαιον νὰ ἐπαναλαμβάνομε ὅτι τὸ λέμε γιὰ τὸ καλὸν του, ὅτι τὸ κάνομε γιὰτὶ «ἀγαπᾶμε τὴν ἀλήθειαν» καὶ τὰ παρόμοια. Ἡ ἀγάπη τῆς ἀλήθειας δὲν δικαιολογεῖ τὴν περιφρόνησιν τῆς ἀγάπης, τὴν ἀποτομία καὶ τὴν πικρίαν.

«Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ παράγων ὁ Ἰησοῦς εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενετῆς· καὶ ἠρώτησαν αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ

ΚΥΡΙΑΚΗ 29 ΜΑΪΟΥ ΤΟΥ ΤΥΦΛΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ἰω. θ' 1-38 ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Πράξ. ιστ' 16-34

Θεοῦ, ὅτι τὸ σάββατον οὐ τηρεῖ. ἄλλοι ἔλεγον· πῶς δύναται ἄνθρωπος ἀμαρτωλὸς τοιαῦτα σημεῖα ποιεῖν; καὶ σχίσμα ἦν ἐν

λέγοντες· ραββί, τίς ἡμαρτεν, οὗτος ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἵνα τυφλὸς γεννηθῆ; ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· οὔτε οὗτος ἡμαρτεν οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ἀλλ' ἵνα φανερωθῆ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῷ. ἐμὲ δεῖ ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με ἕως ἡμέρας ἐστίν· ἔρχεται νῦν ὅτε οὐδεὶς δύναται ἐργάζεσθαι. ὅταν ἐν τῷ κόσμῳ ᾶ, φῶς εἰμι τοῦ κόσμου. ταῦτα εἰπὼν ἔπτυσεν χαμαὶ καὶ ἐποίησε πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματος, καὶ ἐπέχρισε τὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς τοῦ τυφλοῦ καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὕπαγε νίψαι εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ, ὃ ἐρμηνεύεται ἀπεσταλμένος. ἀπήλθεν οὖν καὶ ἐνίψατο, καὶ ἤλθε βλέπων. Οἱ οὖν γείτονες καὶ οἱ θεωροῦντες αὐτὸν τὸ πρότερον ὅτι τυφλὸς ἦν, ἔλεγον· οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ καθήμενος καὶ προσαιτῶν; ἄλλοι ἔλεγον ὅτι οὗτός ἐστιν· ἄλλοι δὲ ὅτι ὅμοιοι οὖν αὐτῷ· πῶς ἀνεώχθησαν σου οἱ ὀφθαλμοί; ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπεν· ἄνθρωπος λεγόμενος Ἰησοῦς πηλὸν ἐποίησε καὶ ἐπέχρισέ μου τοὺς ὀφθαλμούς καὶ εἶπέ μοι· ὕπαγε εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ καὶ νίψαι· ἀπελθὼν δὲ καὶ νιψάμενος ἀνέβλεψα. εἶπον οὖν αὐτῷ· ποῦ ἐστιν ἐκεῖνος; λέγει· οὐκ οἶδα. ἄγουσιν αὐτὸν πρὸς τοὺς Φαρισαίους, τὸν ποτε τυφλόν. ἦν δὲ σάββατον ὅτε τὸν πηλὸν ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἀνέωξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς. πάλιν οὖν ἠρώτων αὐτὸν καὶ οἱ Φαρισαῖοι πῶς ἀνέβλεψεν. ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· πηλὸν ἐπέθηκε μου ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ἐνίψαμην, καὶ βλέπω. ἔλεγον οὖν ἐκ τῶν Φαρισαίων τινές· οὗτος ὁ ἄνθρωπος οὐκ ἔστι παρά τοῦ

αὐτοῖς. λέγουσι τῷ τυφλῷ πάλιν· σὺ τί λέγεις περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἠνοιξέ σου τοὺς ὀφθαλμούς; ὁ δὲ εἶπεν ὅτι προφήτης ἐστίν. οὐκ ἐπίστευον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ ὅτι τυφλὸς ἦν καὶ ἀνέβλεψεν, ἕως ὅτου ἐφώνησαν τοὺς γονεῖς αὐτοῦ τοῦ ἀναβλέψαντος καὶ ἠρώτησαν αὐτούς λέγοντες· οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ὑμῶν, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη; πῶς οὖν ἄρτι βλέπει; ἀπεκρίθησαν δὲ αὐτοῖς οἱ γονεῖς αὐτοῦ καὶ εἶπον· οἶδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ἡμῶν καὶ ὅτι τυφλὸς ἐγεννήθη· πῶς δὲ νῦν βλέπει οὐκ οἶδαμεν, ἢ τίς ἤνοιξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς ἡμεῖς οὐκ οἶδαμεν· αὐτὸς ἠλικίαν ἔχει, αὐτὸν ἐρωτήσατε, αὐτὸς περὶ ἑαυτοῦ λαλήσει. ταῦτα εἶπον οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβοῦντο τοὺς Ἰουδαίους· ἦδη γὰρ συνετέθειντο οἱ Ἰουδαῖοι ἵνα, ἐάν τις ὁμολογήσῃ Χριστόν, ἀποσυνάγωγος γένηται. διὰ τοῦτο οἱ γονεῖς αὐτοῦ εἶπον ὅτι ἠλικίαν ἔχει, αὐτὸν ἐρωτήσατε. ἐφώνησαν οὖν ἐκ δευτέρου τὸν ἄνθρωπον ὃς ἦν τυφλός, καὶ εἶπον αὐτῷ· δὸς δόξαν τῷ Θεῷ· ἡμεῖς οἶδαμεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἀμαρτωλὸς ἐστίν. ἀπεκρίθη οὖν ἐκεῖνος καὶ εἶπεν· εἰ ἀμαρτωλὸς ἐστίν οὐκ οἶδα· ἐν οἶδα, ὅτι τυφλὸς ὢν ἄρτι βλέπω. εἶπον δὲ αὐτῷ πάλιν· τί ἐποίησέ σοι; πῶς ἠνοιξέ σου τοὺς ὀφθαλμούς; ἀπεκρίθη αὐτοῖς· εἶπον ὑμῖν ἤδη, καὶ οὐκ ἠκούσατε· τί πάλιν θέλετε ἀκούειν; μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε αὐτοῦ μαθηταὶ γενέσθαι; ἐλοιδόρησαν αὐτὸν καὶ εἶπον· σὺ εἰ μαθητὴς ἐκείνου· ἡμεῖς δὲ τοῦ Μωϋσέως ἐσμὲν μαθηταί. ἡμεῖς οἶδαμεν ὅτι Μωϋσεὶ λελάληκεν ὁ Θεός· τοῦτον δὲ οὐκ οἶδαμεν πόθεν ἐστίν...».

ΠΡΟΚΑΤΑΛΗΨΗ ΚΑΙ ΕΜΠΑΘΕΙΑ

«Οὗτος ὁ ἄνθρωπος οὐκ ἔστι παρά τοῦ Θεοῦ, ὅτι τὸ σάββατον οὐ τηρεῖ».

Γιὰ νὰ ἀναγνωρίσει κανεὶς τὰ θαύματα τοῦ Χριστοῦ, πρέπει νὰ ἔχει ἀγνὴ διάθεση καὶ καθαρὴ καρδιά. Ἄν αὐτὰ λείπουν, εὐκόλα ἔρχονται ἡ προκατάληψη καὶ ἡ ἐμπάθεια ποῦ τυφλώνουν τὸν ἄνθρωπο. Τὸν φέρνουν στὸν παραλογισμό. Χαρακτηριστικὸ τὸ θαῦμα τῆς θεραπείας τοῦ τυφλοῦ, ποῦ οἱ Φαρισαῖοι δὲν μποροῦν νὰ τὸ δοῦν...

Προκατάληψη καὶ ἐμπάθεια.

Εἶναι προκατειλημμένοι. Προσπαθοῦν στὴν ἀρχὴ νὰ ἀρνηθοῦν τὸ θαῦμα. Ὅταν σ' αὐτὸ ἀποτυγχάνουν πιάνονται ἀπὸ τὴν «παράβασιν»! Αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος δὲν τηρεῖ τὸ Σάββατο. Γι' αὐτὸ δὲν εἶναι ἀπὸ τὸν Θεό! Ἐρμηνεύουν ὅπως θέλουν τὸ νόμο, μὲ τὰ δικά τους μέτρα.

Δὲν ἔχουν ὅμως τὸ ποθοῦμενο ἀποτελέσμα. Γι' αὐτὸ καλοῦν μπροστά τους τὸν τυφλό. «**Δὸς δόξαν τῷ Θεῷ**», τοῦ λένε. Σὲ ἔκανε καλὰ ὁ Θεός, γι' αὐτὸ δοξολόγησέ Τον. Κι ἄφησε τὸν Ἰησοῦ. Γιατὶ «**ἐμεῖς γνωρίζουμε καλὰ ὅτι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἀμαρτωλός**». Κι ὅταν καὶ πάλι ὁ τυφλὸς δὲν ὑποκύπτει στὶς συμβουλές καὶ ἀπειλές τους τὸν χλευάζουν καὶ τὸν εἰρωνεύονται.

Θεωροῦν τὸν ἑαυτὸ τους θρησκευτικὴ ἀθνητία. Κι αὐτὸ γιατί εἶναι μαθητὴς τοῦ Μωϋσῆ. Κι ὅταν καὶ σ' αὐτὸ δὲν τὰ καταφέρνουν, ἀρχίζουν τὸ ὑβρεολόγιο. Ἢ προκατάληψή τους, ποῦ τοὺς ἔχει καταντίσει!

Ἄχι μόνο τότε.

Δυστυχῶς, ὄχι μόνο τότε ἀλλὰ καὶ σὲ κάθε ἐποχὴ υπάρχουν. Καὶ σήμερα πολλοὶ παρερμηνεύουν καὶ συκοφαντοῦν τὶς πιὸ ἀγνές προθέσεις, τὶς πιὸ εὐγενικές πράξεις. Ξεκινῶντας ἀπὸ μιὰ αὐστηρὴ προσκόλλησιν στὶς «παραδόσεις» καὶ στοὺς τύπους βλέπουν συνεχῶς παραβάσεις σὲ κάθε διαφορετικὴ κίνηση τοῦ ἄλλου.

Ἔτσι χαρακτηρίζουν ὡς μὴ ὀρθόδοξο, ὡς μὴ ἐκκλησιαστικὸ, τὸ νὰ διαβάσει, γιὰ παράδειγμα, κάποιος τὴν Ἁγία Γραφὴ μόνος του, τὸ νὰ προσεύχεται στὸ σπίτι του, τὸ νὰ ἀγωνίζεται γιὰ μιὰ βαθύτερη πνευματικὴ ζωὴ, γιὰ ἀγάπην στὸν πονεμένο καὶ μεγαλύτερη συνέπεια στὸν νόμο τοῦ Θεοῦ. Καὶ φτάνουν στὸ σημεῖο νὰ κατακρίνουν καὶ νὰ συκοφαντοῦν, ἀπὸ προκατάληψη καὶ ἐμπάθεια φυσικά, ἀκόμη καὶ τὴν πιὸ τακτικὴ συμμετοχὴ στὴ μυστηριακὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ συχνὰ αὐτοὶ ἀποφαίνονται ἀθνητικά: «Μὴν προσέχεις σ' αὐτὰ. Ἄκουσε ἐμᾶς ποῦ ξέρουμε». «**Ἡμεῖς οἶδαμεν**». Ἐμεῖς γνωρίζουμε καὶ μόνο ἐμεῖς. Ὅλοι οἱ ἄλλοι ἀγνοοῦν.

Ἄς μὴ μᾶς ἐπηρέαζον ὅλα αὐτὰ. Μὲ ἀπλότητα καὶ σταθερότητα ἄς ἀντιμετωπίζουμε αὐτὲς τὶς κατηγορίες, φροντίζοντας νὰ ζοῦμε ὅπως θέλει ὁ Θεός. Καὶ ἄς ὁμολογοῦμε τὴν ἀλήθεια πρὸς ὅλους καὶ πάντοτε.

Ἐξαφανίσθηκε ἡ ἀγάπη

Ὅσο καὶ ἂν εἶναι ἀποκρουστικὴ στὴν ὠμότητά της ἡ περίπτωση εἶναι ἀποκαλυπτικὴ, χαρακτηριστικὴ τῆς ὠφελιμιστικῆς ἐποχῆς μας. Δείχνει πόσο ξεπέφτουν καὶ οἱ πιὸ ἱεροὶ δεσμοί, ὅταν κυβερνᾷ στενωψυχο συμφέρον.

Δακρυσμένη ἡ γυναίκα ἐπισκέπτεται τὸν ἀξιοματικὸ ὑπηρεσίας. Ἡ ἐκφρασὴ της φανερώνει, πὼς κάτι σοβαρὸ τῆς συμβαίνει. Τὸ αἰτημὰ της ἡ εξαφάνισι τοῦ ἀνδρα της.

— Συγγνώμη, κυρία μου, ρωτᾷει ὁ ἀξιοματικός. Πότε ἀκριβῶς εξαφανίσθηκε ὁ σύζυγός σας;

— Ἐφυγε ἔδω καὶ μιὰ ἐβδομάδα καὶ ἀπὸ τότε δὲν ἔδωσε σημεῖα ζωῆς.

— Ἐδῶ καὶ μιὰ ἐβδομάδα! Καὶ γιατί περιμένετε ὡς σήμερα;

— Μὰ σήμερα εἶναι ἡ ἡμέρα τῆς πληρωμῆς του!

* * *

Ἐξεζητημένη στὴν προκλητικότητά της φαίνεται ἡ περίπτωση. Ὅχι ὅμως καὶ τόσο παράδοξη γιὰ τὴν ὑλιστικὴ ἐποχὴ μας, ποὺ θέλει νὰ μεταβάλλει τὸν γάμο σὲ «ἐλευθερὴ συμβίωση». Μὲ τέτοια νοοτροπία δὲν χτίζονται ζεστές, ἱερὲς ἐστίες, ἀλλὰ μόνο «ξενῶνες» περιορισμένης εὐθύνης. Καταργοῦνται καὶ τὰ πιὸ ὁμορφα αἰσθήματα, ἡ χαρὰ τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ἀνιδιοτελοῦς ἀγάπης. Καὶ ὅταν αὐτὴ ἡ ἀγάπη λείψει, τότε ἡ εξαφάνισι ἀναφέρεται τὴν ἡμέρα ποὺ πρόκειται «νὰ εἰσπραχθεῖ ὁ μισθός». Οὐμᾶται, δηλαδή, ὁ ἕνας τὸν ἄλλο, ὄχι ἀπὸ ψυχικὴ ἀνάγκη, ἀλλὰ ἀπὸ ὑλιστικὴ ἀναγκαιότητα. Σὲ μιὰ τέτοια ὅμως «οἰκογένεια» δὲν χρειάζεται κἂν νὰ ἀναφερθεῖ ἡ εξαφάνισι. Ἐχει ἤδη εξαφανισθεῖ ἡ ἴδια ἡ οἰκογένεια, ἀφοῦ προηγουμένως εξαφανίσθηκε ἡ ἀγάπη μέσα ἀπὸ τὶς καρδιές.

Καὶ οἱ συνέπειες τῆς ὑπονομευτικῆς τακτικῆς ἐναντίον τοῦ ἱεροῦ θεομοῦ τοῦ γάμου γίνονται ὅλονεν καὶ πιὸ τραγικές. Ὑπονομεύθηκε ἡ ἀγάπη μέσα στὶς ψυχές; Ἐπαψαν οἱ σύζυγοι νὰ αἰθάνονται ἐνωμένοι γιὰ πάντα μὲ τὸν ἱερὸ δεσμὸ τῆς ἀδιάλυτης οἰκογένειας, ἀπρόθυμοι σὲ θυσίες; Σκοπὸς τους ἡ ἐγωλατρία, ὁ ἀτομισμός, ἡ ματαιοδοξία; Ἀναζητοῦν στὸν ἄλλο, στὴν ἄλλη, τὴν ἱκανοποίησι προσωπικῶν βλέψεων καὶ φιλοδοξιῶν; Τοὺς χρησιμοποιοῦν σὰν μεγεθυντικούς καθρέφτες, γιὰ νὰ ἀτενίζουσι γιγαντωμένο τὸ εἶδωλό τους; Μιὰ τέτοια ἀγάπη ψεύτικη, ὑποκριτικὴ, ἰδιοτελής, δὲν ἀγαπᾷ τὸν ἄλλο. Καὶ ὅταν φαίνεται, πὼς ἀγαπάει, διὰ μέσου τοῦ ἄλλου πάλι τὸν ἑαυτὸ του ἀγαπάει. Δυστυχημένες ὑπάρξεις!

Πρόκειται γιὰ τὴν νοοτροπία μιᾶς ὑποτονικῆς πνευματικῆς ἐποχῆς ποὺ ἐμπορικοποιεῖ τὰ πάντα καὶ εἰδωλοποιεῖ τὸ συμφέρον. Καὶ ἡ δυστυχία τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν συνεχῶς περισσότερο θὰ αὐξάνει, ἂν δὲν ἐλευθερωθοῦν ἀπὸ τὸν κλοιὸ τῆς ἐγωπάθειας.

Πόσο διαφορετικὴ εἶναι ἡ ζωὴ τῆς προσφορᾶς, τῆς ἀμοιβαίας ἀγάπης, χωρὶς ἰδιοτέλεια! Δὲν προσφέρει μὲ ἀντάλλαγμα. Δὲν μεταβάλλει τὴν ὁμορφιά τῆς ἀγάπης σ' ἕνα συμφεροντολογικὸ πάρε-δῶσε. Προσφέρει καὶ ὅταν

δὲν περιμένει ἀνταπόδοσι, γιατί βρίσκει τὴν πιὸ μεγάλην ἱκανοποίησι στὴν ἴδια τὴν προσφορὰ.

Τὶ περιμένουν οἱ Μυροφόρες, ὁ Ἰωσήφ καὶ ὁ Νικόδημος ἀπὸ τὸν σταυρωμένο Κύριο, ποὺ ἐγκαταλελειμμένος ἀπὸ τοὺς μαθητῆς Του, προδομένος ἀπὸ τὸν Ἰούδα, ἀποδοκιμασμένος ἀπὸ τοὺς ἄρχοντες καὶ τὸν πολυευεργητημένο λαό, βρισκόταν τώρα νεκρὸς στὸ μνημεῖο μὲ τὸν μεγάλο λίθο; Τί εἶναι αὐτὸ ποὺ τοὺς κρατοῦσε κοντὰ Του, ὅταν οἱ ἄλλοι μαθητῆς περιδεεῖς σκορπίσθηκαν διὰ τὸν φόβο τῶν Ἰουδαίων;

Τί περιμένα; Τίποτα. Ἡ ἀγάπη τοὺς δὲν ζητοῦσε τὴν ὥρα ἐκείνη ἀνταλλάγματα, γιὰ νὰ συμπαρασταθεῖ στὸν λατρετὸ Κύριό τους. Ἡ εὐκρινὴς ἀγάπη δὲν χρειάζεται ἄλλα κίνητρα οὔτε ἀνακόπτεται καὶ ἀπὸ τὰ πιὸ μεγάλα ἐμπόδια στὴν πηγαία προσφορὰ της. Εἶναι πιὸ δυνατὴ ἀπὸ τὸ καθετί, πιὸ ἰσχυρὴ καὶ ἀπὸ τὸν θάνατο. Ἡ ὁμορφία της ἀξεπέραστη.

Αὐτὴ ἀναδεικνύει τοὺς ἀληθινούς ἥρωες, τὶς πραγματικὲς ἡρώιδες τῆς τιμῆς καὶ τοῦ καθήκοντος. Αὐτὴ ἀναδεικνύει τὶς μεγάλες μορφές ποὺ λάμπρυναν τὴν Ἱστορία καὶ προβάλλουν ὡς φωτεινὰ μετέωρα καὶ ποδηγετοῦν ἄτομα καὶ λαούς.

Ἀδύνατη καὶ προβληματικὴ ἡ ψυχὴ ποὺ κλείνεται στὸν ἑαυτὸ της, φυλακισμένη στὸ ἐγὼ της ποὺ μόνον αὐτὸ σκέπτεται. Πανίσχυρη ἡ πλημμυρισμένη ἀπὸ ἀγάπη, ἀπὸ τὸ πνεῦμα τῆς θυσίας καὶ τῆς αὐταπάρνησης. Ψυχὲς ποὺ ἐμπνέονται ἀπὸ τὸν Σταυρὸ τοῦ Σωτῆρα Χριστοῦ. Τὸν αἰώνιο φωτεινὸ φάρο ποὺ λούζει στὸ φῶς τῆς ζωῆς μας, τὴν κοινωνία, τὴν οἰκογένεια, τὸν πολιτισμό. Γιατὶ τὸν ἀληθινὸ πολιτισμὸ δὲν τὸν φωτίζει μόνον ὁ ἠλεκτρισμός. Τὸν φωτίζουν προπάντων οἱ ἀκτινοβόλες ἐκεῖνες μορφές ποὺ λιώνουν σὰν λαμπάδες στὸν βωμὸ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς αὐταπάρνησης...

ZOH Ὁρθόδοξον Χριστιανικὸν Περιοδικόν. Ὁργανον Ἀδελφότητος Θεολόγων ἡ «ZOH»

Κυκλοφορεῖ κάθε μῆνα.

Ἐκδότης: Ἀδελφότης Θεολόγων ἡ «ZOH» Σ.Α., Ἱπποκράτους 189, 114 72 Ἀθήναι.

Τηλ.: 210 64 28 331, FAX: 210 64 63 606.

Διευθυντὴς Συντάξεως: Γεώργιος Β. Μελέτης, Ἱπποκράτους 189, 114 72 Ἀθήναι.

Ἐκτύπων: «Λυχνία Α.Ε.», Ἀνδραβίδας 7, 136 71 Χαμόμυλο - Ἀχαρνῶν.

Τηλ.: 210 3410436, FAX: 210 3425967, www.lychnia.gr

ΚΩΔΙΚΟΣ: 01 1290

Ἡ ἀνανέωσις τῆς ἐτήσιας συνδρομῆς ἐσωτερικοῦ (10 €)
μπορεῖ νὰ γίνῃ μὲ τοὺς ἐξῆς τρόπους:

- Μὲ κατάθεσι στὴν Ἑθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος, στὸν λογαριασμὸ ποὺ διατηρεῖ ἡ Ἀδελφότης ὑπ' ἀριθμ.: **132/296000-13 (IBAN: GR1501101320000013229600013)**, δικαιούχος: Ἀδελφότης Θεολόγων ἡ «ZOH». Στὴν αἰτιολογία νὰ ζητᾶτε νὰ σημειώνεται ρητῶς τὸ ὄνοματεπώνυμο τοῦ συνδρομητῆ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ περιοδικοῦ (ZOH)
- Στὰ βιβλιοπωλεῖα «ZOH» (Καρύσιον 14, Ἀθήνα καὶ Ἀγ. Σοφίας 41, Θεσσαλονίκη) καὶ συνεργαζόμενα βιβλιοπωλεῖα
- Στὸ γραφεῖο τοῦ περιοδικοῦ: **Ἱπποκράτους 189, 114 72 Ἀθήνα**
- Στὰ ΕΛΤΑ μὲ ἐντύπο ταχυπληρωμῆς ποὺ συναποστέλλεται ἀνὰ τακτὰ χρονικὰ διαστήματα γιὰ ὅσους ἔχουν ὀφειλή
- Στὰ ΕΛΤΑ μὲ ταχυδρομικὴ ἐπιταγὴ στὴ διεύθυνσι τοῦ περιοδικοῦ (Ἱπποκράτους 189, 114 72 Ἀθήνα). Προβλέπεται ἐπιβάρυνσι μὲ ταχυδρομικὰ τέλη
- Στὴν κατά τόπους συνεργάτες καὶ ἀντιπροσώπους, οἱ ὁποῖοι θὰ κόβουν σχετικὲς ἀποδείξεις.

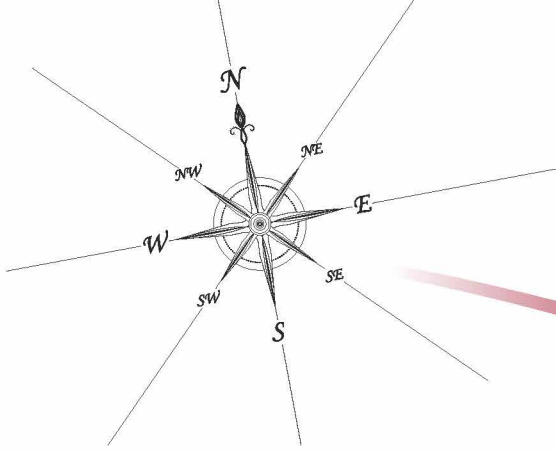
Ἡ ἀνανέωσις τῆς ἐτήσιας συνδρομῆς ἐξωτερικοῦ (25 €) / Κύπρου (15 €)

μπορεῖ νὰ γίνῃ μόνον μὲ κατάθεσι στὴν τράπεζα:

IBAN: GR1501101320000013229600013

BIC/Swift Code: ETHNGRAA

ΜΕΓΑΛΕΣ ΜΟΡΦΕΣ

ΑΓΙΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΖΑΚΥΝΘΟΥ (1547 - 1622)

5

Έπιστροφή στη γενέτειρα γῆ

Στὸ λιμάνι τῆς Ζακύνθου ἡ ὑποδοχὴ ἦταν θερμότερη. Οἱ Ζακύνθιοι, μὲ δικαιολογημένη περηφάνεια, ὑποδέχτηκαν τὸ ἀρχοντόπουλο τοῦ τόπου, ποὺ γύριζε τώρα Ἐπίσκοπος μὲ ἔργο ποιμαντικὸ ἀναγνωρισμένο ἀπὸ τὸν ἴδιο τὸν Πατριάρχη.

Ἀρχὲς τοῦ 1579. Νέος ὁ ἴδιος, 32 ἐτῶν, ἔδειξε ἰδιαίτερο ἐνδιαφέρον γιὰ τοὺς νέους. Ἐκλεκτοὺς καὶ ἐνάρετους ἀπ' αὐτοὺς τοὺς χειροτονοῦσε διακόνους καὶ ἱερεῖς.

Ὅμως οἱ δυσκολίες δὲν ἄργησαν νὰ φανοῦν. Τὶς περιμένε ἄλλωστε ὁ Ἅγιος, ἀφοῦ μέσα ἀπ' αὐτὲς ἡ «*παιδεία Κυρίου*» σὰν ἀπόσταγμα ταπεινώσεως καὶ ὑπομονῆς φέρνει πνευματικὸ κέρδος μεγάλο.

Οἱ δυσκολίες αὐτὴ τὴ φορά ἦρθαν ἀπὸ τὸ περιβάλλον τοῦ Μητροπολίτη Κεφαλληνίας. Ἐβλεπαν ὅτι ἡ Ζάκυνθος, μὲ τὸν Χωρεπίσκοπό της ἀναμιγνύεται σὲ θέματα ποὺ ἀνήκουν στὴ δικαιοδοσία τοῦ Ἐπισκόπου Κεφαλληνίας. Μία ἐπιτροπὴ μάλιστα ἀπὸ Κεφαλλονίτες ἔφθασε ὡς τὴν Βενετία νὰ διαμαρτυρηθεῖ.

Οἱ Βενετοί, κυρίαρχοι στὰ Ἴονια νησιά, ἄκουσαν τὰ παράπονα τῆς Ἐπιτροπῆς, εἶδαν μέσα ἀπ' αὐτὰ κάποια διασάλευση τῆς ἔννομης τάξης, καὶ ὁ Ἡγεμὼν τῆς Βενετίας Νικόλαος Δαπόντε στέλνει διαταγὴ μὲ ἡμερομηνία 29 Ἀπριλίου 1581 στὸν Προβλεπτὴ* Ζακύνθου Βεν. Κονταρίνη, σύμφωνα μὲ τὴν ὁποία ὁ Αἰγίνης Διονύσιος Σιγοῦρος ἔπρεπε νὰ παραιτηθεῖ ἀπὸ κάθε πράξη, ποὺ ὑπαγόταν στὴ δικαιοδοσία τοῦ Ἐπισκόπου Κεφαλληνίας Ζακύνθου.

Ὁ ταπεινὸς Ἱεράρχης θὰ μπορούσε νὰ ἐπικαλεσθεῖ τὸ διοριστήριό ἐγγραφο τοῦ Πατριάρχη καὶ νὰ μείνει στὴ θέση του. Ὅμως ὁ ἅγιος τῆς Ζακύνθου ἦταν πάνω ἀπὸ κάθε φιλοδοξία κι ἐγωιστικὴ διεκδίκηση τῶν δικαιωμάτων του. Κουμπωμένος γερὰ μὲ τὴν ταπεινοφροσύνη, γιὰ τὴν εἰρήνη τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, ἤρεμος καὶ γαλήνιος παρουσιάζεται στὸν Γραμματέα τοῦ Προβλεπτῆ Ζακύνθου στίς 20 Φεβρουαρίου 1582 καὶ δηλώνει ἀπλᾶ, πὼς παραιτεῖται ἀπὸ κάθε ἐπισκοπικὴ ἱεροπραξία ποὺ θὰ ἔθιγε τὰ συμφέροντα τῆς Ἐπισκοπῆς Κεφαλληνίας-Ζακύνθου.

Πίσω ἀπὸ τέτοια εὐδιάκριτα ἴχνη ἰχνηλάτης ὁ ἅγιος Διονύσιος. Γιὰ τὴν εἰρήνη τῆς Ἐκκλησίας παραιτεῖται τῶν ἐπισκοπικῶν δικαιωμάτων καὶ ἀρκεῖται στὸ ρόλο ἐνὸς ἀπλοῦ ἐφημέριου. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Αἰγίνης καὶ Χωρεπίσκοπος Ζακύνθου ἀπλὸς παπᾶς στὴν ἐνορία τοῦ Ἁγίου Νικολάου τοῦ Μώλου! Ταπεινὴ ἡ θέση καὶ τὸ διακόνημα, μὰ ψηλὴ ἡ κορυφὴ

τῆς ταπεινοφροσύνης. Σ' αὐτὴ τὴν ψηλὴ κορυφὴ προσβλέποντες οἱ Ζακύνθιοι ἐξακολουθοῦσαν νὰ προσφωνοῦν τὸν Ἅγιον «*πρόεδρον Ζακύνθου*».

Πεθαίνει ὁ Ἐπίσκοπος Κεφαλληνίας-Ζακύνθου καὶ οἱ συμπατριῶτες τοῦ Ἁγίου τὸν παρακινοῦν νὰ βάλει ὑποψηφιότητα γιὰ τὴ χηρεύουσα θέση. Μὰ αὐτὸς διστάζει, ἀρνεῖται. Ἐκεῖνοι ἐπιμένουν: Μία τέτοια κίνηση δὲν σημαίνει διεκδίκηση, φιλοδοξία. Εἶναι ἤδη δυὸ φορές Μητροπολίτης καὶ μιὰ τέτοια ὑποψηφιότητα μπορεῖ νὰ τὴν ὑποβάλει κάθε κληρικός.

Ἡ ἐκλογὴ τοῦ Ἁγίου στὴ θέση τοῦ Κεφαλληνίας φαινόταν βεβαία, γιὰτι κανεὶς ἄλλος δὲν συγκέντρωνε τὰ προσόντα του.

Καὶ ὅμως τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐκλογῆς φέρνει Ἐπίσκοπο Κεφαλληνίας-Ζακύνθου ἕνα 25χρονο νέο, ὀλίγων γραμμάτων, τὸν Νεόφυτο Κολουβά. Ἦταν φανερό: Οἱ Κεφαλλῆνες δὲν ἠθελαν Ζακύνθιο Ἱεράρχη.

Τὸ γεγονός αὐτό, ἔθλιψε τοὺς Ζακυνθινούς καὶ ἔστειλαν ἐγγραφο στὴν Βενετία. Τὰ παράπονα καὶ οἱ προτάσεις τῶν Ζακυνθίων ἐκρίθησαν δίκαια καὶ ὀρθὰ ἀπὸ τὴν Ἑνετικὴ Κυβέρνηση, ἀλλὰ ὅλα αὐτὰ διὰ τὸ μέλλον.

Οὔτε ὁ παραγκωνισμὸς ἔθλιψε καθ' ὑπερβολὴν τὸν Ἱεράρχη Διονύσιο, οὔτε οἱ Ἑνετικὲς ὑποσχέσεις τὸν ἐνδιέφεραν πιά. Αὐτὸς τὸν δρόμο του τὸν ἤφερε. Μὲ τὰ τελευταῖα γεγονότα εἶχε τὴ βεβαιότητα, ὅτι τοῦ τὸν ἀνοίγει ὁ Θεός, κλείνοντας ὅλους τοὺς ἄλλους.

Ἀποφασίζει νὰ φύγει γιὰ τὰ Στροφάδια. Τὰ πνευματικὰ του παιδιὰ στὴν Ζάκυνθο τὸν παρακαλοῦν, τὸν ἰκετεύουν νὰ προτιμήσει τὴν Ἀναφωνήτρια, νὰ μὴ τοὺς χωρίσει θάλασσα. Ποιὸς πατέρας ἀντιστέκεται στίς παρακλήσεις τῶν παιδιῶν του, ἀφοῦ ἔχει δέσει τὴ ζωὴ του μὲ τὴ δική τους προκοπή; Κι ἦταν πατέρας ὁ Ἱεράρχης Διονύσιος.

Ἔτσι γιὰ μιὰ ἀκόμη φορά διασκέλισε τὸ κατώφλι τῆς Μονῆς τῆς Παναγίας τῆς Ἀναφωνήτριας, ποὺ ἡ παρουσία του τὴν μετέβαλε σὲ πτωχοκομεῖο, σχολεῖο ἱερῶν γραμμάτων γιὰ ἄπορα παιδιὰ, φάρο φωτεινὸ γιὰ τοὺς ὁδοιπόρους τῆς ζωῆς.

* Προβλεπτὴς ἢ Προνοπτής: (Prowveditore). Ἀξίωμα στὰ χρόνια τῆς Ἑνετοκρατίας στὰ Ἐπτάνησα. Σὲ καθένα ἀπὸ τὰ νησιά, κάθε δύο χρόνια, ἡ Ἑνετικὴ Σύγκλητος διώριζε ὡς Διοικητὴ ἕναν εὐγενῆ Βενετό, μὲ πολιτικὴ καὶ στρατιωτικὴ δικαιοδοσία, μὲ προϊστάμενο τὸν Γενικὸ Προβλεπτὴ Κερκύρας.

(Συνεχίζεται)

ΤΟ ΦΩΣ ΤΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΗΣ

Χριστός ανέστη! Τὸ φῶς τῆς ἀναστάσιμης χαρᾶς ἔλαμψε μέσα στὰ σκοτάδια τῆς θλίψης καὶ τοῦ πόνου. Καὶ εἶναι στ' ἀλήθεια βαριὰ καὶ καταθλιπτικὰ τὰ σκοτάδια γύρω μας: Ἡ οικονομικὴ κρίση ποὺ δοκιμάζει ἐκ νέου τὶς ἀνοχές μας εἶναι μόνο ἓνα κομμάτι τοῦ προβλήματος. Κοντὰ σ' αὐτό, ἡ φονικὴ πανδημία τοῦ κορωνοϊοῦ COVID-19 ἔχει ἤδη μπεῖ στὸν τρίτο χρόνο ἀπὸ τὴν ἐφιαλτικὴ ἔναρξή της, ἄνθρωποι χάνονται καὶ οἰκογένειες δοκιμάζονται. Καὶ σὰν νὰ μὴν ἔφθανε αὐτό, ὁ παραλογισμὸς τοῦ πολέμου κτύπησε γιὰ μία ἀκόμη φορὰ τὴν πόρτα τῆς Εὐρώπης. Ἡ ἐπικαιρότητα μᾶς καταθλίβει. Μὰ καὶ πέρα ἀπ' αὐτό, τόσοι καὶ τόσοι ἄνθρωποι σηκώνουν τὸν δικὸν τους σταυρό, κι ἄς περνάει αὐτὸς ἀπαρατήρητος στοὺς πολλούς. Βαριὰ καὶ καταθλιπτικὰ, ἀλήθεια, τὰ σκοτάδια γύρω μας. Ἀλλὰ τὸ φῶς σκορπίζει ὅλα τὰ σκοτάδια, καὶ τὰ πιὸ βαριὰ καὶ τὰ πιὸ καταθλιπτικὰ. Καὶ ὅταν λάμπει τὸ φῶς τὸ ἀληθινό, μόνο σὲ μιὰ περίπτωση μπορεῖ νὰ νιώθει κανεὶς νὰ τὸν πλακώνει τὸ σκοτάδι: ὅταν ἐπιλέγει νὰ κρατάει τὰ μάτια του κλειστά. Ἄς ἀνοίξουμε, λοιπόν, τὰ μάτια τῆς ψυχῆς μας. Καὶ ἄς ἀφήσουμε νὰ μᾶς πλημμυρίσει τὸ φῶς τῆς ἀναστάσιμης χαρᾶς.

ΣΟΚΑΡΙΣΜΕΝΟΙ... ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΜΑΣ

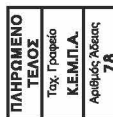
Ἀποσβολωμένη εἶναι ἡ κοινὴ γνώμη ἀπὸ μιὰ σειρά ἀπὸ σοκαριστικὰ, εἰδεχθῆ ἔγκληματα ποὺ ἔρχονται στὸ φῶς τῆς ἐπικαιρότητας. Καὶ τὰ μέσα μαζικῆς ἐνημέρωσης «πουλᾶνε» πόνο, συγκίνηση καὶ ἀγανάκτηση. Σπάνια ὅμως μπαίνει κανεὶς στὴ διαδικασία νὰ προβληματισθεῖ πραγματικὰ καὶ γόνιμα, ἀναλογιζόμενος ποῖα εἶναι ἡ ἀληθινὴ ρίζα τοῦ κακοῦ. Εἰδεχθῆ καὶ ἀποτρόπαια ἔγκληματα ὑπῆρχαν ἀσφαλῶς σὲ ὅλες τὶς ἐποχές, ἀλλὰ ὡς ἀπόκλιση ἀπὸ τὶς ἀρχές καὶ τὶς ἀξίες ποὺ προέβαλλε ἡ κοινωνία. Τώρα ὅμως τὰ πράγματα εἶναι διαφορετικὰ. Κοινὸς παρονομαστὴς σὲ ὅλα τὰ ἀποτρόπαια ἔγκληματα ποὺ συγκλονίζουν τὴν κοινὴ γνώμη δὲν εἶναι ἄλλο ἀπὸ αὐτὸ ἀκριβῶς ποὺ διδάσκει καὶ προβάλλει ἡ ἐποχὴ μας: ὁ ἄκρατος ἐγωκεντρισμὸς, μὲ ὑψιστὴ ἀξία τὴν ἐπίδωξη τῆς μεγαλύτερης δυνατῆς ἀπόλαυσης καὶ ἡδονῆς γιὰ τὸ ἐγώ, κατὰ τρόπο ὥστε ἀκόμα καὶ ὅ,τι παλαιότερα καταδικαζόταν ὡς πάθος νὰ καθαγιάζεται, ὁ δὲ ἄλλος ἄνθρωπος νὰ ἔχει σημασία τότε μόνο καὶ τόσο μόνο, ὅσο ἐξυπηρετεῖ τὸ ἐγώ, τὴν καλὴ μας εἰκόνα καὶ τὴν καλοπέρασή μας. Ἄξια μας, ὄχι ἡ θυσία τοῦ ἐγώ γιὰ τὸν ἄλλο, ἀλλὰ ἡ θυσία τοῦ ἄλλου γιὰ τὸ ἐγώ. Ὡστε φαίνεται ὅτι ὅλοι οἱ θλιβεροὶ πρωταγωνιστὲς τῶν εἰδεχθῶν ἐγκλημάτων ποὺ μᾶς συγκλονίζουν θὰ εἶχαν μιὰ πρόχειρη καὶ ἀφοπλιστικὴ ἀπολογία: «Γιατί μᾶς κατηγορεῖτε; Γιατί κάνετε πῶς πέφτετε ἀπὸ τὰ σύννεφα καὶ διαρρηγνύετε τὰ ἱμάτιά σας; Ἐμεῖς δὲν κάναμε τίποτα διαφορετικὸ καὶ τίποτα περισσότερο ἀπὸ τὸ νὰ βαδίσουμε μὲ συνέπεια τὸν δρόμο ποὺ ἡ κοινωνία μας μᾶς ἔδειξε νὰ βαδίσουμε, τὸν δρόμο ποὺ καὶ ἐσεῖς οἱ ἴδιοι ὑποστηρίζετε μὲ πάθος καὶ διδάσκετε στὰ παιδιά σας»...

ΠΩΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΜΕ ΤΗΝ ΚΡΙΣΗ;

Ὁ πόλεμος στὴν Οὐκρανία δὲν μαίνεται μακριὰ μας, ἀλλὰ, στὴν παγκοσμιοποιημένη ἐποχὴ μας, ἀγγίζει κάθε γωνιὰ τῆς γῆς. Καὶ ἴσως δὲν ἔχουμε δεῖ ἀκόμη τὰ χειρότερα. Ὁ ἐκτελεστικὸς διευθυντὴς τοῦ Παγκόσμιου Ἐπισιτιστικοῦ Προγράμματος τοῦ ΟΗΕ Ντέιβιντ Μπίσλι, μὲ ἀφορμὴ τὸν πόλεμο στὴν Οὐκρανία καὶ τὰ ἐπισιτιστικὰ προβλήματα ποὺ ἤδη παρατηροῦνται, προειδοποίησε: «*Εἰὰν νομίζετε ὅτι αὐτὴ τὴ στιγμή ἐπικρατεῖ κόλαση στὴ γῆ, προετοιμασεῖτε γιὰ τὰ χειρότερα ποὺ ἔρχονται*». Τὸ κρίσιμο ἐρώτημα ὅμως εἶναι... πῶς ἀντιμετωπίζουμε τὶς κρίσεις, πῶς ἀντιμετωπίζουμε τὰ προβλήματα. Εὐγλωττος εἶναι ὁ τίτλος ἄρθρου ποὺ δημοσιεύθηκε στὸν τύπο: «Οἱ Ἕλληνες στοκάρουν τροφίμα, ἀντὶ νὰ γεμίζουν τὶς πνευματικὲς “ἀποθῆκες” τους μὲ μετάνοια καὶ θεϊκὴ ἐλπίδα». Δύσκολα θὰ μπορούσε κανεὶς νὰ τὸ θέσει καλύτερα. Ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖο ἀντιδρούμε στὰ προβλήματα ἀναδεικνύει τὸν προσανατολισμὸ καὶ τὶς προτεραιότητές μας. Λοιπόν, ἄς ἔχουμε πάντα κατὰ νοῦν τὸν λόγο Αὐτοῦ ποὺ μᾶς εἶπε: «*Μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου σὴς καὶ βρῶσις ἀφανίζει καὶ ὅπου κλέπται διορύσσουσι καὶ κλέπτουσι· θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ, ὅπου οὔτε σὴς οὔτε βρῶσις ἀφανίζει καὶ ὅπου κλέπται οὐ διορύσσουσιν οὐδὲ κλέπτουσιν*» (Ματθ., στ' 19-20).

ΤΑ ΜΕΣΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ

Θεωρητικὰ, τὰ μέσα κοινωνικῆς δικτύωσης θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχουν εὐεργετικὲς συνέπειες, καὶ μάλιστα γιὰ τοὺς νέους καὶ τοὺς ἐφήβους: Προσφέρουν τὴ δυνατότητα ἐπικοινωνίας, σὲ μιὰ ἡλικία κατὰ τὴν ὁποία ἡ ἐπικοινωνία εἶναι ἡ ὑπ' ἀριθμὸν ἓνα ἀνάγκη, ἐνῶ μέσα σὲ αὐτὰ οἱ νέοι καὶ οἱ ἐφηβοὶ θὰ μπορούσαν νὰ βροῦν καὶ ἓναν τρόπο ἔκφρασης, ἀλλὰ καὶ βοήθεια καὶ ὑποστήριξη γιὰ θέματα ποὺ τοὺς ἀπασχολοῦν. Ἐντονο ὅμως προβληματισμὸ προκαλοῦν τὰ συμπεράσματα πρόσφατης ἔρευνας, ποὺ δημοσιεύθηκε στὴν ἐπιθεώρηση *Nature Communications*. Ἡ ἔρευνα ἐκπονήθηκε ἀπὸ ἐπιστήμονες τῶν Πανεπιστημίων τῆς Ὁξφόρδης καὶ τοῦ Καϊμπριτζ, καθὼς καὶ τοῦ Ἰνστιτούτου Ντόντερς γιὰ τὸν Ἐγκέφαλο, τὶς Γνωσιακὲς Λειτουργίες καὶ τὴ Συμπεριφορὰ. Ἡ ἔρευνα ἔδειξε ὅτι, ὅσο περισσότερη ὥρα χρησιμοποιοῦν τὰ μέσα κοινωνικῆς δικτύωσης κορίτσια ἡλικίας 11 ἕως 13 ἐτῶν, τόσο λιγότερη ἱκανοποίηση νιώθουν ἀπὸ τὴ ζωὴ τους ἓνα χρόνο ἀργότερα. Στὸ ἴδιο ἀκριβῶς συμπέρασμα καταλήγει ἡ ἔρευνα καὶ γιὰ ἀγόρια ἡλικίας 14 ἕως 15 ἐτῶν, ἀλλὰ καὶ γιὰ νέους καὶ τῶν δύο φύλων ἡλικίας 19 ἐτῶν. Ἀξίζει μάλιστα νὰ σημειωθεῖ ὅτι ἡ συγκεκριμένη ἔρευνα, ἂν καὶ δημοσιεύθηκε πρόσφατα, διενεργήθηκε τὸ 2018, δηλαδὴ πρὶν ἀπὸ τὴν πανδημία καὶ τὰ περιοριστικὰ μέτρα, ποὺ προκάλεσαν περαιτέρω ἔκρηξη στὴ χρῆση τῶν μέσων κοινωνικῆς δικτύωσης, ἰδιαίτερα μεταξὺ τῶν νέων καὶ τῶν ἐφήβων...

ΚΩΔΙΚΟΣ:
01 1290

«ΖΩΗ»
Τηλεφωνόγραφος 189
114 72 ΑΘΗΝΑ